

Siljan kommune

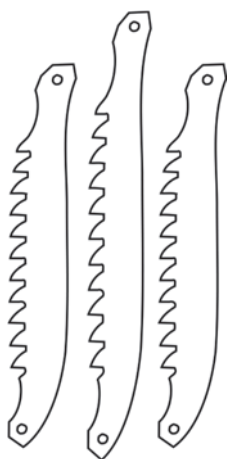

Plan for

Økonomi 2020-23

Kommunestyrets vedtak 18. juni 2019

Økonomi 2020-23

Innledning	2
Innbyggerne i sentrum	4
Administrasjon	5
Oppvekst	10
Helse	18
Samfunn	26
Økonomiplan	36
Avslutning.....	45

Innledning

Handlingsprogrammet

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel¹. Økonomiplanen inngår i denne handlingsdelen som rulleres årlig, heretter kalt handlingsprogram. Handlingsprogrammet inneholder strategiske mål og økonomiske rammer for kommende fireårsperiode.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for avdelingenes planer og virksomhet. De ulike kommunedelplanene har en handlingsdel som angir hvordan den enkelte plan skal følges opp. Handlingsdelen rulleres årlig og er innarbeidet i handlingsprogrammet. Vi har valgt å bygge opp handlingsprogrammet etter den administrative organiseringen slik at hver kommunalsjef redegjør for sin virksomhet.

Rådmannen har organisert kommunen i 4 avdelinger²: Administrasjon, Oppvekst, Helse og Samfunn. I tillegg er NAV og næring direkte underlagt rådmannen og i dette dokumentet under Avdeling for administrasjon. Den politiske organiseringen³ følger den samme strukturen med formannskapet og tre utvalg knyttet til de ulike avdelingene.

Økonomiske rammer og forutsetninger

I handlingsprogrammet legges driftsbudsjettet for 2020-23 frem i faste 2019-kroner. På utgiftssiden er det heller ikke tatt hensyn til lønnsvekst, demografiendringer eller annen prisjustering. Også investeringsprosjektene presenteres i faste 2019-kroner.

De økonomiske rammene for handlingsprogrammet 2020-23 bygger på rammene vedtatt budsjett for 2019 og handlingsprogrammet for 2019-22. Signalene i kommuneproposisjonen for 2019 er innarbeidet i dette dokumentet. Tidligere vedtatte prosjekter for kommende år er ikke omtalt i dette dokumentet. Det vises til tidligere økonomiplaner for nærmere beskrivelse.

I hele økonomiplanperioden er det lagt opp til investeringer på totalt 71,2 millioner kroner. 21,96 millioner kroner av dette er tenkt finansiert med eksterne lån. Dette er en høy belåningsgrad og renter og avdrag vil utgjøre en betydelig utgift i kommunens driftsregnskap. Gjeldsgraden vil variere mellom 75 og 80 %. Til sammenlikning ligger Telemark på en gjeldsgrad på 83,4 % i 2018, mens sammenliknbare kommuner ligger på 77,3 %.

Det er et mål at netto driftsresultat ligger på 1,75 % av driftsinntektene⁴. I planperioden 2020-23 har det ikke vært mulig å oppnå dette selv om driftsnivået er endret. Nye store låneopptak til investeringsprosjekter som boligfelt, sentrumsbygg og barnehage belaster driften i årene som kommer. Flyktnings situasjonen og manglende mottak av flyktinger gir en betydelig reduksjon i inntekter. Kommunen mottar redusert stønad over de neste to årene og ingen stønad de siste to årene i planperioden. Det er knyttet utgifter til denne stønaden som også blir redusert, men det er ikke mulig å redusere utgiftene tilsvarende reduserte inntekter. Flyktingene trenger videre oppfølging og integrering, og bemanning er redusert til et minimum for å håndtere den totale mengde oppgaver. Inntektssystemet som er gjeldene fra januar 2017 representerer fortsatt en betydelig reduksjon i statlige

¹ Plan og byggingloven av 27. juni 2008 nr. 71 § 11-1.

² Kommunal organisering ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 16. juni 2009 i sak 18/2009.

³ Politisk organisering ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 15. desember 2009 i sak 62/2009.

⁴ Kommunal- og moderniseringsdepartementet: Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi den 20. april 2015.

inntekter. Netto driftsresultat er negativt gjennom hele planperioden. Det negative resultatet finansieres ved bruk av disposisjonsfond. Et sterkt fokus på effektivisering av tjenestene må opprettholdes.

Økonomiplan 2020-23 innebærer redusert ressursinnsats innen alle avdelingene. Det er betydelige investeringsprosjekter og stor aktivitet i kommunen i planperioden. Flyktningssituasjonen og endringene inntektssystemet krever innstramning og nøkternhet fremover. Prognosen for rammetilskudd og skatt er satt med forutsetning av at folketallet holdes på samme nivå som det ble lagt til grunn i budsjett 2019. SSB har en mer negativ prognose som den er basert på de siste årenes negative trend vedrørende folketall. Denne forutsettes snudd. Skatteinntektene er økt med 1 % hvert år. Erfaringsmessig har vi sett en økning i skatteinntektene i landet og også i Siljan kommune.

Befolkningsutviklingen

Folketallet i kommunen er 2 329 per 1.1.2019. Dette er en reduksjon på 22 personer i løpet av 2018 eller 0,9 %. Dette er svakere resultat enn Telemark, som i gjennomsnitt har opprettholdt nivået fra året før. Telemark ligger imidlertid lavere enn utviklingen for hele landet i gjennomsnitt. Folketilveksten i landet lå på 0,6 % i 2019 mot en vekst på 0,7 % i 2017.

Kommunens fremtidige økonomiske situasjon avhenger av fremtidig befolkningsvekst. Både skatteinntekter og rammetilskudd blir påvirket av befolkningsutviklingen. Befolkningssammensetningen er også en viktig faktor ved beregning av rammetilskuddet. Det satses på ulike fronter for å stimulere befolkningsvekst i kommunen i planperioden og videre fremover. Dette fokuset må opprettholdes.

Kommunens driftsinntekter

Skatt på inntekt og formue

Siljan kommune er en minsteinntektskommune og nivået på skatteinntekten har holdt seg lavt over flere år. Nivået har imidlertid økt noe de siste to årene og det er i planen lagt til grunn 1 % høyere vekst hvert år fra 2018-nivået. Kommunen har en skatteinngang som er 83 % av landsgjennomsnittet. Dette blir kompensert delvis gjennom inntektsutjevningstilskuddet. Befolkningsutviklingen og næringsutvikling i årene fremover vil kunne påvirke inntektsmulighetene.

Eiendomsskatt

Dette handlingsprogrammet viderefører fjorårets vedtatte inntektsutvikling på eiendomsskatt, men med en justering av innslagstidspunkt. Kommunestyret vedtok en utsettelse av innslagstidspunkt, slik at første år med økning er 2021. Det vil si en økning på 0,5 promillepoeng hvert år fra 2021 og eiendomsskattesats på 5 promille i 2023. Det bidrar til å bufre den alvorlige inntektssvikten kommunen vil få fremover. Reduksjon i inntekt som følge av endringene i skattlegging av tidligere verk og bruk er innarbeidet.

Rammetilskudd

Med bakgrunn i signaler om kommuneøkonomiproposisjonen for 2019 og avtale om nytt inntektssystem er det utarbeidet en prognose for utviklingen i rammetilskuddet i perioden. Kommunen legger til grunn prognosen utarbeidet av KS i mai 2019, justert med innbyggertall på lik linje som ved budsjett 2019 gjennom hele perioden.

Gebyrer og brukerbetalinger

Gebyrene for vann, avløp og renovasjon fastsettes etter selvkostprinsippet og vil bli justert i budsjett som følge av vedtatte investeringer innenfor disse områdene og for å avvikle opparbeidede fond. Avgiftene vil reguleres i henhold til dette.

Kommunens driftsutgifter

Lønns- og pensjonsutgifter

Lønn og pensjonsutgifter utgjør om lag to tredjedeler av kommunens driftsutgifter. Enhver utvidelse av tjeneste-tilbudet medfører økte utgifter. Det er ikke korrigert for lønnsøkninger i dette handlingsprogrammet.

Siljan kommune gikk over fra en amortisering av premieavviket⁵ på 1 år til en amortiseringstid på 7 år fra og med regnskapsåret 2015, med virkning for premieavvik som oppstod i 2014 og senere. Endringen medfører at de store variasjonene de siste årene i premieavviket vil bli mindre de neste årene.

Varer og tjenester

Utgifter til varer og tjenester i sektoren korrigeres årlig med den kommunale deflatoren. Denne korrigeringen er ikke gjort i den økonomiske handlingsplanen for perioden. Deflatoren er anslått til 2,8 % i 2019.

Finans

Siljan kommune har en enkel plassering av sine aktiva i tråd med vedtatt finansreglement⁶. Det er lagt inn en forventet avkastning etter kommunalbankens budsjettrente. Rente og avdragsutgiftene må forventes å øke i årene fremover i takt med fremlagt investeringsplan. Dette er innarbeidet i planen. Det er fortsatt signaler om et lavt rentenivå i årene fremover, men med en viss økning i fireårsperioden.

Driftsresultat

Netto driftsresultat er en viktig indikator på den økonomiske balansen. Det legges i planen opp til et netto driftsresultat som ikke er bærekraftig over tid. Dette er etter at driften er justert ned til et meget nøkternt nivå med fokus på lovpålagte oppgaver og mulighet for å løse nye utfordringer innen allerede gitte rammer. Det budsjetteres med driftsunderskudd i hele perioden. Anbefalt nivå på 1,75 % driftsresultat. Det er store utgifter til renter og avdrag i forbindelse med låneopptak til store investeringsprosjekter som bygging av ny barnehage, opparbeidelse av tomter på Heiveien III og sentrumsbygg. Det er således ikke disponible midler til avsetninger og investeringer fra driften. For å få driftsbudsjettet i balanse legges det opp til å benytte fondskapital. Dersom ikke rammetilskuddet blir forbedret, må det gjennomføres reduksjoner direkte i tjenestetilbudet for å møte det negative netto driftsresultatet i økonomiplanperioden.

Innbyggerne i sentrum

Siljan kommunes visjon i kommuneplanens samfunnsdel er:

Trygg, levende, inkluderende

Utav visjonen er det utledet følgende hovedmålsettinger

- a) Rett hjelp til rett tid, og skape trygghet i alle livssituasjoner
- b) Aktiviteter for alle aldersgrupper
- c) Alle skal føle seg hjemme i Siljan

⁵ Amortiseringstid av premieavvik ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 17. juni 2014 i sak 37/2014.

⁶ Reglement for finans- og gjeldsforvaltningen ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 28. mars 2017 i sak 9/17.

Administrasjon

Innledning

Avdelingen er en støttefunksjon for kommunes øvrige avdelinger og har ansvar for servicekontor, informasjonsarbeid, arkivtjeneste, politisk sekretariat, økonomi- og personalforvaltning, tjenesteutvikling og kvalitetsarbeid og eiendomsskattekontor. Kommunens beredskapsarbeid er også tilhørende administrasjonsavdelingen. I tillegg er tilrettelegging av arbeidet for de politiske styringsorganene og kjøp av revisjonstjenester lagt til avdelingen. Kommunens kostnader til næringsarbeid, samt andel av felles driftsutgifter til NAV-kontoret og Siljan kirkelige fellesråd er også lagt inn under rammeområdet.

Personellmessig omfattes avdelingen av rådmannen, HR-sjef, økonomisjef og staben.

Mål for avdelingen

- Være en viktig bidragsyter og støttespiller for alle kommunens tjenesteområder
- Bidra til at Siljan kommune er en attraktiv arbeidsgiver
- Utvikle og forbedre kommunens løpende økonomistyring
- Utvikle og drifte en funksjonell hjemmeside etter dagens standard og krav
- Økt fokus på beredskap, øvelser, rutinebeskrivelser

Sentrale utfordringer

Økonomikontoret

Det er en konstant utvikling av digitale løsninger og systemer og dette er en viktig, men utfordrende oppgave som vi har fokus på. Vi søker å oppnå mer effektive rutiner og digitale systemer er viktig verktøy i denne sammenheng. Det legges opp til investering i en anleggsmodul tilknyttet regnskapssystemet som gjør det enklere og mer oversiktlig å systematisere våre eiendeler og investeringer. Denne modulen er estimert til kroner 165 000 i 2020. Det er også lagt inn driftsutgifter til nødvendig oppgradering av regnskapssystemet Agresso på kroner 163 000.

Fokus på å videre arbeide med rutiner og erfaringsoverføring i avdelingen er nødvendig for å sikre en større robusthet. Kontoret har en lav bemanning i forhold til oppgaver som må løses og mange arbeidsoppgaver er personavhengig. Dette løses ved å fortsette å produsere og oppdatere gode rutinebeskrivelser og ha fokus på samarbeid og å lære av hverandre.

Servicekontoret

Kommunen har innført fullelektronisk sak og arkivsystem og det er planlagt oppgradering og videreutvikling av dette som et prosjekt gjennom planperioden. Det settes av kroner 250 000 for implementering sammen med de andre grenlandskommunene. Dette er en usikker kostnad fordi det er stadig utvikling på dette feltet. Det vurderes skyløsning for sak og arkivsystemet.

Personalforvaltning

Det er en hovedutfordring å holde sykefraværet i kommunen nede på akseptabelt nivå. Det er stort sett naturlige variasjoner fra det ene året til det andre. Fokus på arbeidsmiljøet i de enkelte avdelingene gir muligheter for å øke nærværet på arbeidsplassen. Sentrale tiltak som tilbud om ulike treningsformer til ulike personalgrupper vil videreføres. Det vil i det kommende året forsøkes å finne tiltak på de psykiske årsakene til sykefravær.

Oppfølging av langtidssykemeldte vil være i fokus.

Det må fortsatt være et mål å få etablert et elektronisk kvalitetssikringsverktøy i løpet av planperioden. Det er ikke satt av konkrete midler til et slikt prosjekt.

Det er fokus på regelmessig opplæring som omhandler generelle tema for hele organisasjonen, i tillegg til prioriteringer som kommer frem av plan for kompetanse.

Beredskap

Det arbeides for tiden med et felles befolkningsvarslingssystem i Grenland. Systemet er basert på sms-, og app-varslings. Det gjenstår en del formelle avklaringer innen det kan tas i bruk. For øvrig går beredskapsarbeidet sin gang, med varslingsøvelser og planoppdateringer. Det er tillyst en større øvelse i fylkesmannens regi i begynnelsen av september i år.

Næring

Næringsarbeidet i kommunen utføres i samarbeid med Vekst i Grenland. Ressursen til næringskonsulenten er 10 %, i tillegg har ordføreren et betydelig engasjement innen fagområdet. Innad i kommunen skal det være et kontinuerlig fokus på å utvikle et attraktivt sentrum, etablere attraktive boområder og opprettholde et godt kollektivtilbud. Slik vil Siljan kunne tiltrekke seg nye innbyggere og ny næringsvirksomhet. Utviklingen av kollektivtilbudet ivaretas innenfor prosjektet «Bypakke Grenland» sine økonomiske rammer. I utviklingen av Siljan sentrum og Holtesletta industriområde legges det til rette for etablering av nye virksomheter. Det har nylig vært solgt 3 næringstomter på Holtesletta Industriområde. Ledige næringsarealer markedsføres felles av kommunene i Grenland gjennom Vekst i Grenland.

Interkommunalt samarbeid

Grenlandssamarbeidet koordinerer det interkommunale samarbeidet i regionen. Det er 61 interkommunale samarbeidstiltak, fordelt på 3 aksjeselskaper, 7 interkommunale selskap, 14 vertskommunesamarbeid, 11 tjenestekjøp, 2 foreninger, 5 politiske nettverk og 19 faglige nettverk. Kommunene er økonomisk ansvarlig for driftskostnadene til sekretariatet. Skien kommune er vertskommune for Grenlandssamarbeidet.

NAV

Målsetninger og utfordringer fremover

De langsiktige og overordnede føringene for NAV er: flere i arbeid, bedre brukermøter og pålitelig forvaltning.

NAV er et partnerskap mellom stat og kommune, og arbeids- og velferdsforvaltningen har ansvar for å tilby arbeidsrettet oppfølging til personer som trenger bistand for å komme i arbeid eller fortsette i et arbeidsforhold. Til denne oppgaven disponerer forvaltningen et vidt tjenestespekter innenfor både det kommunale og statlige ansvarsområdet.

NAV-kontorets hovedoppgave er å bidra til at innbyggerne i Siljan kommer i jobb, eller beholder jobben de har. Det betyr at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, fremme overgangen til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. I denne sammenhengen benyttes ulike virkemidler. NAV-kontoret skal bistå slik at innbyggerne får de ytelsene de har krav på. I dette arbeidet inngår også kommunale NAV oppgaver som økonomisk støtte etter Lov om sosiale tjenester i NAV, ansvar for

kvalifiseringsprogrammet, flyktningarbeid, introduksjonsordningen, samt økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning.

NAV Siljan har totalt 3,6 stillinger fordelt over to statlige og to kommunale ansatte, hvorav en kommunal ansatt lønnes 10/50 av henholdsvis kommune og stat.

NAV har to brukergrupper: kommunens tjenestemottakere og kommunens arbeidsgivere. Vårt hovedoppdrag er å følge opp våre to brukergrupper i forhold til arbeid og aktivitet. I denne planperioden skal NAV-kontoret øke sin markedskompetanse og etablere mer kontakt med det lokale næringsliv. Det skal i større grad bruke det ordinære arbeidsliv som tiltaksarena.

NAV Siljan sine prioriterte målgrupper er ungdommer under 30 år, flyktninger og personer med nedsatt arbeidsevne. Det er et mål for kontoret å øke overgangen til arbeid og utdanning for disse.

NAV Siljan har følgende fokusområder:

- Lov om sosiale tjenester i NAV
- Lov om introduksjonsordning for nyankomne flyktninger og bidra til at de at disse kommer i utdanning eller arbeid
- Tett oppfølging av brukere i arbeidsmarkedet
- Arbeidsrettede tiltak
- Digitalisering

Brukerne i NAV Siljan skal møte ett NAV der statlig og kommunal tjenesteyting er helhetlig og integrert. Gjennom flere år har det vært en positiv utvikling i arbeidsmarkedet, men de siste måneder har arbeidsledigheten gått opp i Telemark. Arbeidsledigheten i Siljan er fortsatt lav. For NAV Siljan er de økonomiske utfordringene knyttet til utgiftene til økonomisk sosialhjelp. Det er satt i gang flere tiltak for å redusere utgiftene og kontinuerlig vurderes nye tiltak på området. Hovedfokus for reduksjon i utbetaling av økonomisk sosialhjelp er å få flere brukere økonomisk selvhjulpne gjennom overgang til arbeid eller statlige ytelser. NAV Siljan ønsker bedre samarbeid med andre aktører i kommunen for å kunne legge til rette for mer helhetlige og koordinerte tjenester i kommunen for brukerne. Det må sikres tverrfaglig tilnærming og kompetansedeling mellom fagmiljøer på tvers av enheter og fagmiljøer.

Lov om sosiale tjenester i NAV

Lov om sosiale tjenester i NAV regulerer både individuelle tjenester og generelle oppgaver som skal bedre levekårene for vanskeligstilte og bidra til sosial og økonomisk trygghet. Det betyr at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, fremme overgangen til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Loven skal også bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Kommunen skal drive forebyggende virksomhet både mot befolkningen generelt og spesielt utsatte grupper for å forhindre at personer havner i vanskelige livssituasjoner. NAV-kontoret har en plikt til å medvirke i dette arbeidet. NAV-kontoret skal være særlig oppmerksom på forhold som er av betydning for sosialt vanskeligstilte, personer utenfor arbeidslivet og oppvekstvilkårene for barn og unge. NAV-kontoret samarbeider på individnivå og systemnivå for å finne forsvarlige, helhetlige løsninger til beste for sosialt vanskeligstilte.

Nøkkeltall for Siljan kommune	2016	2017	2018	Landet
Antall sosialhjelpsmottakere*	60	48	58	140.472
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere (prosent)	2,54	2,04	2,49	2,64
Utgifter til sosialhjelp per sosialhjelpsmottaker* (kroner)	36.978	57.610	42.964	x
Antall sosialhjelpsmottakere 18-24 år	17	9	10	26.154
Antall sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	15	19	15	55.078
Antall sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold	36	27	25	59.157
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp	55	51	57	74.078
Antall bosatte flyktninger	18	13	0	5.350

*En sosialhjelpsmottaker kan være en enslig person eller en forsørger for en familie (minst to personer).

Tabellen viser en positiv utvikling til tross for at antall sosialhjelpsmottakere har økt i 2018. Antallet sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde har fortsatt å gå ned i 2018. Det har også vært færre sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer. Utgifter til sosialhjelp per mottaker har gått ned betraktelig i 2018. Dette skyldes blant annet at mindre utgifter knyttet til bosetting av nye flyktninger. Andelen unge under 25 år som mottar økonomisk sosialhjelp er relativt stabil. I forhold til antall personer per husholdning som mottar sosialhjelp er flyktninger i flertall i forhold til andre sosialhjelpsmottakere. Flyktninger utløser likevel mindre utbetalinger i sammenlikning med andre sosialhjelpsmottakere. En stor andel av sosialhjelpsutgifter til flyktninger gjelder dekning av utgifter til barnehage og SFO for deltakere i introduksjonsprogram. Antall barn i familier som mottok sosialhjelp øker i 2018. Dette skyldes bosetting av nye flyktningfamilier med barn i slutten av 2017.

Utfordringene i planperioden dreier seg om å få flere mottakere av økonomisk sosialhjelp til å bli økonomisk selvhjulpne, primært gjennom arbeid og utdanning. Særlige utfordringer er knyttet generelt til en stor andel personer som mottar økonomisk sosialhjelp over en lengre periode (over 6 måneder) og flyktninger. Det må derfor prioriteres å ha en helhetlig jobbing på NAV, med tett oppfølging, riktig kartlegging, og bruk av hensiktsmessige arbeidsrettede tiltak som fører til arbeid. For å få til en positiv utvikling på området sosiale tjenester i NAV er det viktig med nok ressurser for å ivareta tett oppfølging av brukere. Dermed er det viktig å legge prioriteringer for utvalgte målgrupper i form av tettere oppfølging og tiltaksbruk.

I henhold til Lov om sosiale tjenester har NAV ansvar for å tilby aktiviteter til personer som mottar økonomisk sosialhjelp, fra lavterskel tiltak til arbeidsrettede aktiviteter tilpasset behov og funksjonsnivå til den enkelte. NAV-kontoret fatter vedtak om redusert utbetaling dersom vilkår brytes. En utfordring i dette er at det krever mer ressurser på både administrasjon og oppfølging for å påse av aktivitetsplikten ivaretas. Erfaringer viser at aktivitetsplikten hindrer brukere i å være passive mottakere av ytelse og at aktivitet fører til ordinært arbeid.

Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet (KVP) er en del av fattigdomssatsningen hvor målgruppen er personer med nedsatt arbeidsevne som er, eller står i fare for å bli, langtidsmottakere av sosialhjelp. NAV tilstreber å tilby KVP til de brukerne som fyller vilkårene og er i stand til å nyttiggjøre seg programmet. Per i dag er deltakere minoritetsspråklige med liten arbeidstilknytning og det vil være behov for både bedre norskkunnskaper og kvalifiserende tiltak over tid.

Den største utfordringen for et velfungerende arbeidsmarked er tilgang til arbeidsplasser og gapet mellom forventninger og krav i arbeidslivet opp mot formell kompetanse, språkferdigheter og funksjonsevne. Vi ser på kvalifisering som det viktigste tiltaket for å imøtekomme arbeidsgiveres kompetansekrav. Planene i kvalifiseringsprogrammet har fokus på riktig utdanning i forhold til arbeidslivets behov for sysselsettingen. Per i dag er de fleste deltakere i Kvalifiseringsprogrammet er på kurs eller (fag)utdanning.

Bosetting og oppfølging av flyktninger

Gjennom årene har det vært fokus på å bosette flyktningfamilier i Siljan kommune med flere barn. Siden høsten 2014 er det bosatt 54 flyktninger i Siljan kommune. De siste flyktningene ble bosatt i desember 2017.

Flyktninger står ofte i fare for å bli langvarig mottakere av sosialhjelp, det gjelder spesifikt de som står uten jobb og med manglende språkkunnskaper etter endt introduksjonsprogram. Vi ser at det tar tid før flyktninger kommer over i arbeid eller utdanning. Dette er et viktig område for NAV å ta tak i den kommende planperioden, men vi er helt avhengig av arbeidsgivere og tiltaksmidler for å få til dette. Kvaliteten i flyktningarbeidet avhenger også av hvor godt vi lykkes i integreringsarbeidet i hele kommunen. NAV fortsetter å ha ansvar for arbeidsretting av introduksjonsprogrammet.

Opplysning, råd og veiledning og gjeldsrådgivning

NAV bidrar med råd og veiledning til brukere med større eller mindre økonomiske problemer og eventuelt gjeldsproblemer. NAV Siljan har jobbet aktivt på dette feltet, og en ser at flere har behov for slik bistand. Enkelte har også frivillig forvaltning. Gjeldsrådgivningssaker og økonomisk rådgivning er generelt meget tidkrevende, men bidrar til at flere får orden på økonomien.

Siljan kirkelige fellesråd

Utvendig kalking og maling av Siljan kirke er planlagt i 2023. Da har det gått ti år siden sist og dette er i henhold til vedlikeholdsplanen. Det er planlagt bytte av vinduer på Grorud kapell i 2022.

Driftstiltak

Administrasjon			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
11	1202	Oppgradering regnskapssystem Agresso	163							
15	2423	Endret husleie ved flytting til sentrumsbygg				-100				
15	2811	nav - reduksjon sosialstønad flyktninger	-100	-200	-300	-400				
15	2421	nav - reduksjon i flyktningkonsulent		-265	-265	-265				
15	2750	nav - reduksjon intro.stønad	-1 243	-1 808	-2 212	-2 212				
80	8001	Eiendomsskatt - øker til 5 promille i 2023						-750	-1 500	-2 250
80	1730	Bruk av premiefond	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000				
11	2343	Frivilligsentral 40 % stilling	-265	-265	-265	-265				
	Sum		-2 446	-3 538	-4 042	-4 242	-	-750	-1 500	-2 250

Investeringsprosjekt

Administrasjon			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
1	1209	Oppfølging av plan for digitalisering	100	100	100	100				
1	1209	ITG	200	200	200	200				
1	1209	Sak og arkivsystem - skyløsning		250						
1	1202	Anleggsmodul Agresso	165							
1	3900	Utvendig kalking og maling Siljan kirke				400				
1	3900	Bytte vinduer Grorud kapell			128					
	Sum		465	550	428	700	-	-	-	-

Oppvekst

Innledning

Avdeling for oppvekst omfatter barnehage, skole, Inn på TUNET (IPT), voksenopplæring, kulturskole, PP-tjeneste, forbyggende arbeid barn og unge og barnevernstjeneste.

Mål for avdelingen

Siljan – trygg, levende, inkluderende - er en viktig forutsetning i kommuneplanen. Oppvekstavdelingen bidrar til å nå denne visjonen gjennom å sørge for at barn og unge tilbys opplæring som utvikler deres personlighet, teoretiske og praktiske ferdigheter i tillegg til respekt og toleranse for naturen og andre medmenneskers kultur.

Det overordnede målet for arbeidet i oppvekstavdelingen er at læringsløpet - for alle fra barnehage til videregående skole – skal gi barn, unge og flyktninger mulighet til å delta aktivt i samfunnsliv, og kvalifisere dem til arbeidsliv og høyere utdanning. Barnehage og skole sikrer at barn og unge har de beste forutsetninger for læring, sosial utvikling og inkludering. For å lykkes med å utvikle trygge oppveksts-vilkår, forebygge utenforskap og styrke barns livsmestringskompetanse er vi avhengig av tverrfaglig samhandling som hviler på felles mål og ambisjoner.

Oppvekstavdelingen søker å nå visjonen i kommuneplanen og overordnet mål ved å følge opp delmålene i felles skole- og barnehageplan, og her er det skissert følgende satsinger:

- God ledelse på alle nivå
- Rett hjelp til rett tid
- Tidlig innsats og godt samarbeid rundt barn og unge
- Godt psykososialt miljø i skole og barnehage
- Gode grunnleggende ferdigheter og kompetanser
- God vurderingskultur
- Godt kosthold og fysisk aktivitet
- God språkopplæring for minoritetsspråklige barn og elever
- Høy gjennomføring ved norskprøver for innvandrere
- Bredde i kulturskoletilbudet

Siljan kommune leverer gode tjenester med høy kvalitet på oppvekstområdet. Det skal kommunen også gjøre i neste fireårsperiode innenfor de rammer som økonomien tillater. Endringer i samfunnet og kommunes inntekter medfører noen utfordringer.

Sentrale utfordringer

Grunnskole

Felles for grunnskolen i Siljan gjelder at den kostnadmessig ligger noe over landet og sammenligningsgruppa i utgifter per innbygger 6–15 år. Hovedårsaken til dette er dels høye kostnader på SFO, pga. gratis kjernetid, og dels svært høye utgifter til kjøp av skoleplasser i annen kommune. Lønnskostnader er også en faktor, da Siljan har 99,5 % av lærere med godkjent pedagogutdanning i motsetning til landet og sammenligningsgruppa som ligger på 93 % og 95 %. Samlet sett får 9,3 % av elevene særskilt norskopplæring og 12,3 % av elevene får spesialundervisning. Pedagogisk psykologisk tjeneste og skolene har et felles mål om å sikre høy kvalitet i den ordinære opplæringen. Dette betyr tilpasset opplæring for alle og spesialundervisning for de få.

Siljan kommune ligger likt med sammenligningsgruppa, men noe høyere enn landet i lærertetthet. Årsaken til at små kommuner alltid vil ligge høyere i lærertetthet er bl.a. at både på barnetrinnet og ungdomstrinnet er det fag som krever mindre grupper, eks. musikk, kunst -og håndverk, mat og helse, svømming. I basisfagene norsk, matematikk og engelsk er det vesentlig med fleksibilitet i gruppene for å kunne tilpasse opplæringen best mulig. Tilvalgsfag og valgfagsordninger som fordrer mindre grupper på ungdomstrinnet. I tillegg har vi elever fra andre kommuner (gjesteelever), som Siljan gir skoletilbud. Disse elevene har store behov for spesialundervisning.

Både 7. trinn og 10. trinn skårer høyt i elevundersøkelsen. Både på skolemiljø og læringsmiljø ligger Siljan likt eller bedre an enn fylket og landet. Selv om trivselen er høy, opplever skolene stadig flere elever som sliter. Mange føler på utenforskap og/eller annerledeshet de ennå ikke er komfortable med. Ungdomskolen opplever flere elever med skolevegring. Dette er ikke unikt for Siljan, men noe UngData-undersøkelsen viser er en trend over hele landet. Det siste året har det vært engasjert miljøterapeut ved Siljan ungdomsskole, denne har og hatt ansvar for UKIS. Dette har vært en stor suksess og et av de viktigste forebyggende tiltak for barn og unge kommunen har investert i på mange år.

Miljøterapeutstillingen videreføres, og blir fra 1. august 2019 fast stilling. Dette ved at elev med spesialvedtak går over i videregående og 70 % ressurs frigjøres, samt omprioritering innen egen ramme og bruk av barnefattigdomsmidler. Samtidig avvikles engasjementer.

Forebyggende arbeid barn og unge reduseres med kroner 306 000.

Innenfor IKT er det innført elev-PCer i ungdomstrinnet. Dette utvides nå til mellomtrinnet i barneskolen. Skole og barnehage har tatt i bruk nytt administrativt system og kommunen, IST, og FEIDE innføres i disse dager. Det er utarbeidet en rulleringsplan for innkjøp og fornying av elev PCer og ansatte PCer i skole og barnehage for 10 år fram i tid, samt annet vedlikehold av skjermer og smart Board.

IKT investeringsbudsjett skole og barnehage er økt fra kroner 300 000 til 450 000.

Fagfornyelsen - nye læreplaner i alle fag i grunnskolen - innebærer at det innføres e-bøker i flere fag. Siljan kommune planlegger gradvis innføring og starter med utvalgte fag på mellomtrinnet og

ungdomstrinnet da disse også vil ha elev PCer. Lisensene i hvert fag pr elev koster mellom 180 og 210 kroner. For skoleåret 2020/21 vil dette ha en kostnad på rundt kroner 420 000.

Utgifter til lærebøker økes med kroner 210 000.

Stadig større krav til digitalisering i skole, dette gjelder elever, ansatt og hjem/skolekommunikasjon, medfører behov for å øke IKT funksjonen ved begge skolene. Dette vil komme fram som behov i budsjettbehandlingen i november/desember.

At kommunen ikke lenger får være mottakskommune for flyktninger påvirker også oppvekstavdelingen. De barna som går i grunnskolen har mange år igjen før de kan skrives ut fra grunnleggende norsk-opplæring, og noen av ungdommene mangler mye skolegang fra hjemlandet. Reduksjon i overføringer fra IMDI påvirker tilbudet kommunen kan gi disse barna og ungdommene svært hardt. Det anses som helt nødvendig å ansette 70 % ekstra morsmålsassistent for enkeltelev i ungdomsskolen med særskilt behov. Hittil er denne stillingen finansiert via fondsmidler avsatt til tidlig innsats. Stillingen er et engasjement ut skoleåret 2019/20. Det søkes IMDI om støtte til dette.

Lønnsmidler til morsmålsassistent, SUS, økes med kroner 190 000 for 2020.

Inntekter fra staten, SUS, økes med kroner 190 000 for 2020.

Det er vedtatt å innføre en times fysisk aktivitet hver dag i grunnskolen, virkningsdato er ikke bestemt. I den forbindelse har Siljan kommune blitt med i prosjektet Liv og røre i Telemark. Prosjektet skal bidra til bedre læring, trivsel og helse for barn og unge i skoler og SFO. Prosjektet har planer for fysisk aktivitet og for sunn skolemat.

Siljan kommune har hvert år tiltak for spesiell tilrettelegging, to av disse tiltakene er lagt inn med avvikling i økonomiplanperioden. Et er internt og et ved kjøp av tjenester i Skien.

Felles grunnskole reduseres med kroner 1 600 000 i 2020.

SUS reduseres med kroner 190 000 i 2022 og kroner 455 000 i 2023.

Det ble i budsjettmøtet desember 2018 vedtatt å videreføre muligheten til deltagelse kombinasjonsklasse for elever med flyktningebakgrunn og kort tid i Norge.

Felles grunnskole økes med kroner 180 000 i 2020 og kroner 50 000 i 2021.

Skolen har to hovedoppgaver. Den ene er å gi elever skolefaglige kunnskaper og ferdigheter. Den andre oppgaven skolen har, gitt etter kunnskapsløftet (LK06), er å bidra til elevenes sosiale og personlige utvikling. Skolen skal være identitetsdannende. Det jobbes kontinuerlig og systematisk med utvikling av gode læringsmiljø og fokus på forebyggende tiltak innenfor det ordinære skolemiljøet. Langt på vei går derfor alle elever i ordinære klasser i Siljan kommune. Siljan har ved noen få anledninger måtte kjøpe skoleplass ved spesialenheter i Skien. Midtbygda skole har nå såpass store utfordringer at det er behov for å etablere en spesialenhet ved Midtbygda skole, da Skien har venteliste på egne elever og ikke selger plasser lengre.

Lønnsmidler Midtbygda økes med kroner 1 000 000.

Det vil komme nytt ventilasjonssystem i 2020 på Midtbygda skole. Dette ligger inne i investering på samfunnsavdelingen.

Midtbygda skole har stort behov for oppgradering av kjøkkenavdelingen på personalrommet. Det er ikke funnet rom for dette i økonomiplanperioden.

Talenter for framtida er en langsiktig satsing på barn og unge i Grenlandsregionen. Formålet med satsingen er å forebygge frafall fra videregående skole og bidra til at flere unge på sikt blir kvalifisert for arbeidslivet. Kommunene Skien, Porsgrunn, Siljan, Bamble, Drangedal og Kragerø, samt fylkesmannen, fylkeskommunen og NAV, skal sammen styrke og forbedre innsatsen overfor utsatte barn og unge, på tvers av kommunegrenser og forvaltningsnivåer.

Talenter for framtida er over i en ny fase med oppfølging av eksisterende arbeid. Overgangen fra utviklingsarbeid til drift er en krevende og sårbar fase, og stiller krav til tett oppfølging og koordinering av innsatsen. Her blir det viktigste fokuset å følge opp og sikre gjennomføring av tiltakene som er utviklet gjennom satsingen. I Siljan har to personer fått tildelt to timer hver per uke til dette arbeidet. Disse er fram til nå lønnet av midler via helsedirektoratet. Det er fra 2020 ikke midler til å videreføre dette.

Fylkesmann, fylkeskommunen og NAV vil i 2019/2020 bli organisert i en større region bestående av Telemark og Vestfold. Talenter for framtida ble i sin nåværende form bli avsluttet i 2018. Det er behov for og ønske om å videreføre et faglig samarbeid mellom ulike sektorer og forvaltningsnivå knyttet til oppvekst, utdanning og arbeid. Fylkesmannen i Vestfold og Telemark er valgt ut som pilot i 0 -24 arbeidet med å finne nye løsninger for å finansiere kommunenes tverrfaglige arbeid rettet mot utsatte barn og unge og deres familier. Det skal velges ut 3-4 kommuner som deltagere i piloten. Siljan kommune vurderer å søke om deltagelse.

I forbindelse med spesialvedtak ble det lagt inn lønnsbudsjett til 50 % fagarbeider i SFO med halvårseffekt. Dette vil fra 2020 ha helårseffekt.

Lønnsbudsjettet SFO økt med kroner 150 000.

SFO i Siljan kommune drives fortsatt betydelig dyrere enn sammenligningsgruppa. Siljan kommune hadde i 2014 en gjennomgang av både organisering og foreldrebetaling i SFO. Både tilbudsstruktur og foreldrebetaling ble endret og ligger i dag likt med øvrige kommuner i Grenland. Hovedårsaken ligger i tilbudet om gratis kjernetid innenfor skoledagens lengde, «Siljanmodellen», som er et svært lukrativt tilbud. Fra skoleåret 2019/20 var det lagt inn en avvikling av gratis kjernetid tilsvarende kroner 125 000, for 2020 er dette beløpet kroner 175 000.

SFO reduseres med kroner 175 000.

Forebygging

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

Det er ønskelig at elevene skal få hjelp tidlig. Med tidlig innsats menes alle faser av opplæringa, dvs. tidlig inngripen når problemer oppstår og avdekkes. I 2018 mottok PPT 41 nye henvisninger. Dette er en svak nedgang fra 49 henvisninger i 2017. Samtidig er det hittil i år kommet inn 16 nye henvisninger. Det er stort press på PPT. PPT har et nært samarbeid med spesialisthelsetjenesten, og PPT henviste påfallende mange elever med tanke på elevtall i Siljan kommune, til spesialisthelsetjenesten for en videre utredning. Flere elever i Siljan kommune har omfattende behov for spesialundervisning. Generelt

har PPT svært mange saker med tanke på innbyggertall. I tillegg følger PP-tjenesten klienter med større behov gjennom ansvarsgrupper og samarbeidsmøter ut grunnskolen. For disse klientene er samarbeidet mellom rådgiver på ungdomsskolen, fylkeskommunal PPT og kommunal PPT i overgang til videregående skole godt etablert.

PP-tjenesten er en lovpålagt rådgivingstjeneste for hjemmet, eleven og barnehagen og skolen når det er knyttet bekymringer til utvikling og opplæring. PP-tjenesten har 2,15 stillinger fordelt på fire personer. Disse skal sørve skolen, barnehagen, voksne med behov for logopedbehandling og elever i voksenopplæringa.

Innhold i tjenesten har endret seg. Tidligere ble det skrevet sakkyndige vurderinger for hele skoleløpet. Nå skal det skrives for bolker på ca. tre år. Svært mange barn og unge har behov for bistand og utredning fra PPT. I tillegg ser man en økt etterspørsel for utredning i forhold til spesialundervisning for flyktninger i kommunen. PP-tjenesten betjener minoritetspråklige barnehagebarn, grunnskoleelever og elever i voksenopplæringa. GDPR og større krav til effektiv drift medfører at PP-tjeneste må fornye seg både digitalt og på testverktøy.

Forebyggende arbeid barn og unge

Siljan kommune har to målrettede tiltak: «Mekkegruppa», som har vært i aktivitet i hele 2018 med mellom 10-15 deltakere og «Kjærlighet og grenser» for elever og foreldre i 7. klasse. «Kjærlighet og grenser» blir gjennomført vår 2020.

Ukis er en foreldredrevet ungdomsklubb i kommunen. Fra 2018 har kommunen bidratt med kommunalt ansatt ungdomsarbeider som også har hatt hovedansvaret for organiseringen. Dette har fungert veldig bra. Ukis er et populært tilbud hvor mellom 50 og 60 ungdommer møte annenhver fredag. Disse tiltakene er begge viktige og gode tiltak, men vi ser også stort behov for målrettede forbyggende tiltak inn mot flere grupper. Det er et særlig behov for tiltak rettet mot barn som vokser opp i familier med lav inntekt, barnefattigdomssatsingen, og tiltak rettet inn mot unge-voksne flyktninger (16 - 25 år).

Et godt kulturskoletilbud er også viktig i forhold til forebyggende tiltak. Studier viser at det er sammenheng mellom kulturtilbud til barn og ungdom og ulik problematikk senere i livet. Plan for barnefattigdom, som ble vedtatt 2017, setter søkelyset på noen av disse utfordringene, og flere tiltak er gjennomført. Dette er imidlertid veldig sårbart, da alle aktiviteter er avhengig av at kommunen får eksterne midler.

Vi har sett et økt behov for forebyggende arbeid inn mot foreldregruppen. Det meldes inn stort behov for foreldreveiledning fra både skolene og barnehagene. Alle foreldre kan oppleve utfordrende perioder sammen med barna sine. I slike perioder kan det være godt å reflektere sammen med andre. Forskning viser at barn fra ressursvake familier har stor effekt av å få hjelp så tidlig som mulig. Tidlige atferdsproblemer hos barn er en av de viktigste årsakene til senere psykiske vansker, frafall i skolen, kriminalitet og marginalisering på arbeidsmarkedet. Det er ikke funnet rom for foreldreveiledning e.l. i økonomiplanperioden.

Siljan kommune gjenopprettet SLT-koordinator vår 2019, det er miljøterapeut i ungdomsskolen som innehar denne funksjonen. Ny kommunelov pålegger kommunen å ha et ungdomsråd. Dette må jobbes med parallelt med kommunevalget.

Barnehage

Siljan kommune har to kommunale barnehager og i tillegg kommer Fagteam barnehage, også kalt styrket barnehage. Teamet består av en støttepedagog, en fagarbeider med spesialpedagogisk kompetanse og en språkpedagog. Teamet fordeles mellom Opdalen barnehage og Loppedåpan barnehage ut i fra behovet.

Barnehagen i Siljan drives dyrere enn fylket og sammenligningsgruppen. Dette skyldes dels lønnsutgifter fordi så og si alle ansatte har fagbrev eller høyskoleutdanning, og dels at Siljan i 2018 har ligget over bemanningsnormen. Fra 1. august 2019 vil barnehagen ligge på nasjonal bemanningsnorm.

Fra 1. august innføres pedagognormen for barnehager i Siljan. (Siljan har hatt ett års dispensasjon fra den nasjonale normen). I Siljan er det ansatt 4 barnehagelærere fra 1. august. Merkostnader i lønnsutgifter er kroner 300 000.

Lønnsmidler barnehagen økes med kroner 300 000.

Inntak til barnehageplass for 2019/2020 viser at barnetallet i barnehagen øker med 15 barn. Loppedåpan har i alle år vært dekt opp så denne økning kommer i Opdalen. Dette utløser 100 % fagarbeider.

Lønnsmidler Opdalen barnehagen økes med kroner 550 000.
Brukerbetaling Opdalen barnehage økes med kroner 360 000.

På fordeling av ekstra ressurser til styrket tilbud og spesialpedagogisk hjelp ligger Siljan lavt. Dette er uheldig med tanke på tidlig innsats for å forebygge behovet for spesialundervisning i skolealder. Barn som viser forsinkelse i utviklingen av reflekser, sanser, motorikk, hørsel, språkforståelse og visuelle ferdigheter, syn, vil kunne komme til å slite når de begynner på skolen og skal lære å lese, regne og skrive. Tidlig innsats handler om å vite om de barna som vil komme til å slite dersom det er alvorlige mangler som det ikke blir fulgt opp. Ved å oppdage dette tidlig og begynne forebyggende innsats allerede i barnehagen, er barnehagen med på og legge til rette for å ruste barn til best mulig optimale utviklings-muligheter senere i livet. Det kommer flere minoritetsspråklige barn inn i barnehagen høst 2019. I dag er det 25 % morsmålsassistent knyttet til barnehagen. Det er behov for å øke denne med 20 %.

Lønnsmidler styrket barnehage økes med kroner 100 000.

I april 2018 vedtok kommunestyret å bygge ny barnehage på Torsholt-tomten i sentrum, til stor glede for både ansatte og foresatte. Prosjektering av ny barnehage er godt i gang, og en antar at ny barnehage står klar fra august 2020. Inventar og utstyr, samt uteleker er ikke blitt oppdatert i Opdalen barnehage de siste årene.

Det er lagt inn investering på kroner 1 000 000 i 2020 og kroner 500 000 i 2021 til inventar og utstyr i ny barnehage.

Avdeling Skogloppa er et flott supplement til tradisjonell barnehage i Siljan. Friluftsavdelingen er populær og det er venteliste på foresatte som ønsker at barna deres skal gå der. Det er noen utfordringer knyttet til drift. Avdelingen er liten med kun 3 ansatte. Det er umulig å få til en turnus hvor ingen voksen må være alene på jobb. Halvannen time morgen og ettermiddag går en voksen alene. Med tanke på beredskap er dette særlig uheldig. I vinterhalvåret oppleves det også som ekstra utfordrende

da tidligvakten, i tillegg til å ta imot barna, må måke, hente ved og fyre. Vår 2019 har Loppedåpan satt inn 40 % ekstra, utover budsjett, og gått to ansatte sammen hele dagen. Dette har fungert veldig godt både i forhold til de ansattes og barnas trygghet, og i forhold til praktiske arbeidsoppgaver. Det er behov for 40 % ekstra fagarbeider i Skogloppa. Det er foreløpig vurdert til å kun gjelde for vårhalvåret 2020, da det i forbindelse med ny barnehage i sentrum vi blir frigjort plass i Loppedåpan barnehage. Tanken er at barna fra høst 2020 skal starte og avslutte dagen inne i Loppedåpan barnehage.

Loppedåpan er utdatert som moderne barnehage. Det mangler møterom, spesialrom og kontorplasser. Dette var tenkt rettet på i forbindelse med at en barnegruppe skal flyttes til ny sentrums barnehage. Det er noe uklart om disse to behov lar seg kombinere. Dette er ikke i samsvar med interessene til ansatte og foresatte, og det er et spørsmål om dette vil forringe tilbudet til barn i friluftsavdelingen.

Lønnsmidler Loppedåpan økes med kroner 148 000.

Loppedåpan har behov for å slutføre gjerde rundt barnehagen, utskifting av 12 innerdører med vindu, nytt lekeapparat og oppgradering av uteområdet småbarns avdeling. Dette er lagt inn i investering på samfunnsavdelingen.

Voksenopplæringa

Voksenopplæringa omfatter drift og opplæringstilbud i norsk med samfunnskunnskap for nyankomne flyktninger og et treårsløp med grunnskole for voksne og overårige. Etter statlig vedtak om at kommuner med under 5 000 innbyggere ikke lenger får motta flyktninger. Det var planlagt avvikling av Siljan voksenopplæring vår 2020. Dette er forsert til vår 2021 da det fortsatt vil være 9 - 8 introduksjonsdeltakere i Siljan de to neste skoleår. Tilbudet om grunnskole ble avviklet i vår og vi kjøper nå plasser i Skien for de elevene som har krav på dette.

Barnevern

Barneverntjenesten i Siljan drives langt billigere enn fylket og sammenligningsgrunnlaget.

En liten barneverntjeneste som Siljan barneverntjeneste er veldig sårbar, og det merkes godt når det blir lengre fravær hos de ansatte. Barneverntjenesten skal følge opp barn med hjelpetiltak, oppfølging av fosterbarn og fosterforeldre, oppfølging av fosterbarn fra andre kommuner som er bosatt i Siljan, samt saksbehandling knyttet til undersøkelser. Barneverntjenesten skal også følge opp biologiske foreldre til barn hvor kommunen har overtatt omsorgen.

Det er flere saker som omhandler foreldrekonflikt og samvær. Lov om barn og foreldre regulerer samvær ved samlivsbrudd, og barneverntjenesten mottar ofte bekymringsmeldinger når disse konfliktene blir så store at det går ut over barna og foreldrenes omsorgskompetanse. Det var i 2017 og første del av 2018 flere omsorgsovertagelser enn tidligere år.

To ansatte har i 2018 gjennomført opplæring i COS-P, foreldreveiledningsprogram. Barnesamtalen er et nyttig verktøy som brukes i samtaler med barn, og som to ansatte har gjennomført opplæring i. En ansatt har gjennomført videreutdanning i Samspill og tilknytning, dette vil også være et pluss for vårt arbeid. Alle ansatte har deltatt på Tjenestestøtteprogrammet, som er en del av Kvalitets- og strukturreformen i kommunalt barnevern 2018-2024. Dette var nyttig opplæring i enkle verktøy som nå brukes i barneverntjenesten sine vurderinger knyttet til bekymringsmeldinger og undersøkelser.

Barneverntjenesten har tre 100 % stillinger, totalt 2,7 stilling i barneverntjenesten og barnevernleder bruker 0,3 stilling til administrasjon, som nestleder i oppvekstavdelingen og barnevernleder. I saker er det ofte to saksbehandlere, dette er ifht sikkerheten når ansatte er på hjemmebesøk eller det må gjennomføres kontorsamtaler etter vanlig arbeidstid, samt i komplekse saker.

Utfordringen for barneverntjenesten i Siljan framover vil bli å utvikle egne kommunale tiltak. Det er nå tre personer som utfører de barnevernfaglige oppgavene, og det kan bli utfordrende å tilegne seg den kunnskapen vi behøver for å kunne utføre de lovpålagte oppgavene på en god nok måte. Når barneverntjenesten i Siljan ikke lenger kan søke om tiltak fra Bufdir klarer vi ikke å utføre våre lovpålagte oppgaver. Når barneverntjenesten må sette inn hjelpetiltak i hjemmet, er det de ansatte i barneverntjenesten som selv må utføre disse tiltakene, eller det må kjøpes av private aktører. Økt kjøp av konsulenttjenester er ikke lagt inn i økonomiplanen.

Barnverntjenesten i Siljan er nå den eneste tjenesten i Telemark som ikke bruker fagprogrammet Familia.

Det er lagt inn investering på kroner 200 000.

Kulturskolen

Kulturskolen tilstreber å gi fleksibilitet i sitt tilbud. Aktivitetene skal fange opp behov og ønsker fra elever i alle aldersgrupper, samt tilpasse aktivitetens innhold til den enkelte elev.

Kulturskolen i Siljan er den kommunen i fylket med de laveste netto driftsutgiftene til kommunal kulturskole. Siljan kommune ønsker via kulturskolen å gi varierte undervisningstilbud av høy kvalitet innen kunstfag til barn og ungdom i Siljan. Kulturskolen ønsker å kunne bidra til gode oppvekstvilkår for barn og unge, og gi elevene meningsfylte og stimulerende aktiviteter som gir både faglig og sosial utvikling. Et godt kulturskoetilbud gir en gevinst både samfunnsmessig, og overfor enkeltmennesket. Studier viser også at det er viktig med tanke på forebyggende arbeid. Alle kommuner er i henhold til Opplæringsloven §13-6 pliktig til å ha et musikk- og kulturskoetilbud.

I 2018 og våren 2019 var det mye aktivitet ved kulturskolen. Det ble arrangert flere elevkonserter og samarbeidsprosjekter. Kulturskolen har også hatt mer fokus på å delta på offentlige arrangementer. Elever og lærere fra kulturskolen deltar bl.a. på 17. mai-arrangement. Det har også vært mer fokus på bandundervisning, og dette har vært positivt for mange ungdommer i Siljan. Høsten 2017 startet kulturskolen et eget tilbud innen sangundervisning. Kulturskolen har ukentlig undervisning på Midtbygda skole, hovedsakelig på ettermiddag og kveldstid, samt noe undervisning i skoletiden.

Det har de siste årene vært utfordrende å skulle arrangere UKM. Dette er noe som må bygges opp bl.a. ved systematisk arbeid i de ulike fagene ved kulturskolen. Det har også vært et generasjonsskifte ved kulturskolen som gjør at det er mange unge elever som foreløpig ikke er gamle nok til å delta på UKM. Det er ønskelig å utvide tilbudet ved kulturskolen med bl.a. dans og opplæring på korpsinstrumenter, men det forutsetter bevilgninger for å kunne gjennomføre dette.

Kulturskolen ønsker også å kunne bidra i arbeidet med Den kulturelle skolesekken (DKS). Det er viktig at Siljan kommune tenker helhetlig når det kommer til kulturtilbud til barn og unge, og det er derfor ønskelig å kunne utvide tilbudet i kulturskolen. Dette er ikke lagt inn i økonomiplanen.

Driftstiltak

Oppvekst			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
20	2130	Avvikling VO		-774	-1 024	-1 274		210	504	504
23	2022	Lisenser skolebøker i forbindelse med fagfornyelsen	210	160	160	160				
21	2020	Spesialenhet MB	1 000	1 000	1 000	1 000				
21	2150	Avvikling av gratis kjernetid SFO	-175	-175	-175	-175				
21	2150	50 % fagarbeider (inkl sos. avg.)	150	150	150	150				
23	2022	Avvikling spesialtilbud enkeltelev	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300				
23	2022	Avvikling spesialtilbud enkeltelev	-300	-300	-300	-300				
23	2022	Kombinasjonsklasser videreføring	180	50						
24	2020	Morsmålsassistent spesialelev	190				-190			
24	2020	Avvikling tilretteleggings ressurs 70 %			-190	-455				
26	2010	Pedagognorm	300	300	300	300				
26	2010	40 % fagarbeider	128							
26	2010	20 % morsmålsassistern	100	100						
26	2011	Fagarbeider i Opdalen	550	550	550	550	-360	-360	-360	-360
24	2332	75 % miljøterapeut redusert - kun ett år	-306	-306	-306	-306				
	Sum		727	-545	-1 135	-1 650	-550	-150	144	144

Investeringsprosjekter

Oppvekst			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
2	2022	IKT grunnskole, barnehage og voksenopplæringen	450	450	450	450				
2	2440	Nytt fagsystem, barnevern	200							
	Sum		650	450	450	450	-	-	-	-

Helse

Innledning

Rammeområdet ivaretar kommunens oppgaver innenfor helse, pleie- og omsorg, herunder sykehjem og hjemmebasert omsorg, lege- og fysioterapitjenester, forebygging skole- og helsestasjonstjeneste, habiliteringstjenesten, bofellesskap, BPA brukerstyrt personlig assistent, psykisk helse, rusforebyggende arbeid, støttekontakt, husbank formidling, vernede tilrettelagte plasser (VTA plasser), akutt døgnplass innen somatikk, akutt døgnplass innen psykisk helse, servering og alkoholbevilling.

Sentrale styrende rammeverk innenfor tjenesteområdene er blant annet: St. melding 26 primærhelsemeldingen, lov om kommunale helse og omsorgstjenester, pasient og brukerrettighetsloven, og ikke minst forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og

omsorgssektoren. Sentrale styrende lokale rammeverk er blant annet kommuneplan, økonomiplan, helseplan og årsbudsjett.

Mål for avdelingen

I kommende økonomiplanperiode vil en viktig målsetting være å opprettholde, utvikle faginnholdet samt forvalte avdelingens tildelte økonomiske ressurser på en effektiv og ressursbesparende måte. Tjenesten vil fokusere på lovpålagte oppgaver og styrke kommunebudsjettet sentralt med gjestepasientinntekter fra annen kommune.

Drift:

- Styrke vikarbudsjetten innen pleieområdet
- Styrke vikarbudsjetten ved bofelleskapet
- Opprette 150 % stilling fagsykepleier
- Tilrettelegge for etablering av 100 % stilling psykolog.

Investering:

- Bygge om kjøkken ved sykehjemmet etter omlegging av matrutiner etter føringer i reformen leve hele livet.

Sentrale utfordringer

Avdeling for helse er organisatorisk delt inn i 2 likeverdige fagenheter hver ledet av leder for pleie og leder for forebyggende tjenester. Disse står i linje til kommunalsjef for helse.

Forebyggende tjenester

Tjenesteområdet ivaretar fagområdene: fysioterapi, psykiatri/rus, kommunal akutt døgnplass somatikk, kommunal akutt døgnplass psykiatri/rus, legetjenesten, forebyggende skole og helsestasjonstjeneste, bofelleskap, støttekontakt, brukerstyrt personlig assistanse, omsorgstønad samt habiliteringstjenesten. Kommunal psykologtjeneste blir lovpålagt fra 2020. Avdelingen har søkt og fått tilført øremerkede midler for oppstart av denne tjenesten 2019/2020.

Innenfor området psykisk helse og rus vil det bli iverksatt betalingsplikt for ferdigbehandlede pasienter som ikke kan tilbys relevant kommunalt tilbud etter behandling. Kostnaden følger satser for overligger innen somatikk ved sykehuset.

Pleie og omsorg

Reformen leve hele livet er nå i startfasen. Reformen vektlegger at samfunnet i større grad må tilstrebes å bli mer aldersvennlig. Morgendagens eldreomsorg bygges nå. Kvalitetsreformen «Leve hele livet» skal forbedre det aller viktigste i eldreomsorgen: Mat, helsehjelp, aktivitet og fellesskap. «Leve hele livet» skal sikre sammenheng i tjenestene og Norge som et aldersvennlig samfunn.

Eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. Leve hele livet skal handle om de grunnleggende tingene som oftest svikter i tilbudet til eldre: mat, aktivitet og fellesskap, helsehjelp og sammenheng i tjenestene. Det blir en reform som bygger på kommunenes egne erfaringer. Den skal bygge på kommunenes erfaringer om hva som fungerer bra.

Beredskap

Helseavdelingen og da særlig institusjonene sykehjem og bofelleskap er prioriterte bygg ved strømutfall. Ved krisesituasjoner eksempelvis ved kraftig snøfall, flom osv. vil disse bygg være avhengig av stabil strømtilførsel. Dette mye på grunn av at pasienter nå ofte er avhengige av medisinsktekniske apparater. I henhold til gjeldende økonomiplan er dette prioritert ved innkjøp av rett dimensjonert strømaggregat.

Innenfor kommunal beredskap har avdelingen fått tillagt ansvaret for funksjonen EPS - evakuering og pårørende senter. Dette innebærer bemanning, logistikk og traktering av publikum ved større ulykker. Dette etter anmodning fra Politiet.

Bofelleskap

Mål for tjenesten:

- Opprettholde et faglig forsvarlig tilbud i bofelleskapet.

Tjenesten bofelleskapet er inne i en endringsperiode med tanke på hvordan beboernes livsfaseutvikling har utviklet seg. Dette sammen med ønske om å løse opp institusjonstankegangen samt gripe fatt i virksomhetens arbeidsmiljømessige og økonomiske utfordringer gjør at det nå er blitt større integrering av virksomheten inn i hjemmebasert omsorg og natttjenesten ved sykehjemmet og visa versa. Felles natttjeneste mellom sykehjem og bofelleskap er nå etablert som en fast ordning som er en faglig og bemanningsmessig styrke for begge tjenesteområdene. Det bør videre vurderes større integrering av personalet i bofelleskapet opp mot hjemmetjenesten.

Bofelleskapet og avlastningsboligen var inntil desember 2018 organisatorisk samlokalisert i en enhet, men fysisk plassert i hver sin selvstendige boenhet. I løpet av 2018 ble avlastningsboligen nedlagt, personalet tilsvarende redusert og brukerstyrt personlig assistanse BPA ble opprettet i privat regi.

Statlig refusjon for ressurskrevende bruker vil bli redusert da innslagspunktet for kommunal egeninnsats vil øke i planperioden. I løpet av økonomiplan perioden vil en ny person grunnet oppnådd alder falle inn under ordningen for statlig refusjonsordning. Det vurderes dithen at dette vil kunne gi en netto inntekt. Lønnskostnader til vikarer har budsjettmessig over flere år ikke blitt kompensert gjennom det vanlige lønnsoppgjøret. Denne bør styrkes.

Det fremmes forslag om å styrke vikarbudsjettet med kroner 100 000.

Brukerstyrt personlig assistanse BPA

Mål for tjenesten:

- Tjenesten opparbeider relevant og oppdatert kompetanse vedrørende fagområdet BPA.

BPA er et viktig bidrag til likeverd, likestilling og samfunnsdeltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne og stort behov for bistand. For personer i denne situasjonen betyr BPA mye for muligheten til yrkesdeltakelse, utdanning og et aktivt og selvstendig liv. Rettighetsfestingen av BPA er begrunnet i et ønske om å sikre mennesker med stort behov for praktisk bistand en større mulighet til å ta ansvar for eget liv og egen velferd. Dette er en lovpålagt kommunal oppgave. Tjenesten ble iverksatt våren 2019 og har så langt fungert etter intensjonen.

Fysioterapi og ergoterapi

Mål for tjenesten:

- Styrke rehabiliteringsarbeidet ved aktivt ta i bruk nytt fysioterapi treningsrom i nyetablert sykehjems fløy.

- Styrke fagkompetansen og arbeidsinnsatsen innenfor rehabilitering og habiliteringsarbeidet ved etablering av lovpålagt ergoterapitjeneste.
- Styrket deltakelse i skolehelsetjenesten.

Tjenesteområdet fysioterapi leverer tjenester over et bredt omfang. Arbeid med barn og unge, voksne og eldre. Deltakelse i skole og helsestasjonstjeneste, rehabilitering og habilitering, sykehjem, hjemmetjeneste, psykomotorisk virksomhet er sentrale oppgaver. I ny sykehjems fløy er det blitt etablert et funksjonelt fysioterapirom og dagsenter. I et aktivitet og rehabiliteringsbilde er dette et positivt insitamant til dette arbeidet. Foruten å arbeide med de mer tradisjonelle fysioterapioppgavene yter nå denne avdelingen en betydelig innsats med vekt på aktivitet innenfor psykisk helse og rusrelatert arbeid. Det er nå etablert treffpunkter for denne brukergruppen både for eldre og unge. Eksempelvis styrke og balanse-treningsgruppe, kjøkkenpratgruppe, treningsgruppe for dagsenterbrukere, uterehabilitering for yngre. Dette har vist seg å ha god effekt for disse brukergruppene.

Fysioterapeutene arbeider også planmessig sammen med helsesykepleierne med lovpålagte helseundersøkelsene for barn og unge.

Rehabilitering og habiliteringsområdet er nå styrket ved at ergoterapitjenesten fra høsten 2018 nå er etablert med egen ergoterapeut i 100 % stilling. Ergoterapeuten er en viktig og nødvendig del av det tverrfaglig arbeidet i avdeling helse. Ergoterapeuten er viktig ressurs i helsestasjonen, barnehage, skole, habilitering, bofelleskapet, sykehjemmet, rehabilitering og hverdagsrehabilitering, dagrehabilitering og demensavdeling.

Ergoterapi består av å trene på aktiviteter, tilrettelegge aktiviteter og /eller gjøre endringer i omgivelsene for å mestre egen hverdag, leve et aktivt og meningsfylt liv og delta i samfunnet. Ergoterapeut er den faggruppen som har hjelpemidler som sitt fagområde. Dette innebærer veiledning ved ombygging og nybygging, formidle, tilpassing og oppfølging av tekniske hjelpemidler for barn, voksne og eldre. Det ligger også sentrale føringer om at hjelpemiddelformidlingen overføres mer til kommunene, men dette må nok sees i et betydelig lengre tids perspektiv enn gjeldende planperiode. Ergoterapeut har også kompetanse innen kognitiv kartlegging og trening. Tilrettelegge og teste i forhold til ernæring. Vurdering og trening av håndmotorikk, planlegging og tilrettelegging av fysiske omgivelser som fremmer aktiv deltagelse og helse.

Velferdsteknologiske løsninger blir stadig mer benyttet innen pleie og omsorgstjenester og da spesielt rettet til hjemmeboende. Å benytte denne teknologien på rett måte vil være avgjørende for at eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne kan bli boende lengre i sine hjem. Ergoterapeuten har nå en sentral rolle å utvikle og legge til rette for dette til våre brukere i nært samarbeid med instanser som NAV hjelpemiddelsentral og Grenlandssamarbeidets velferdsteknologigruppe.

Legetjenester

Mål for tjenesten:

- Tilrettelegge for at legene kan gjennomføre sin spesialistutdanning etter ny forskrift.
- Styrke smittevernarbeidet med interkommunalt samarbeid
- Etablere lovpålagt psykolog tjeneste.
- Tilrettelegge for e-konsultasjon med legenes listepasienter gjennom *ehelsenorge.no*

Etter ny forskrift er det nå slik at alle leger i kommunehelsetjenesten skal være spesialist i allmenntidmedisin. Våre leger er relativt nyutdannet og vil være måtte gå et nytt utdanningsløp kalt ALIS, allmenntidleger i spesialisering. Dette er et omfattende spesialiseringsprogram som kommunen er

ansvarlig for å tilrettelegge. Kommunen kan selv ikke være faglig i stand til å kunne gjennomføre dette innenfor alle læringsmålene som legene skal oppnå. Det arbeides derfor interkommunalt med Skien kommune om et samarbeid på dette feltet. Ordningen ble gjeldende fra 1. mars 2019 og det er derfor for tidlig å kunne si noe om hvilke støtteordninger som vil komme for å kompensere disse utgiftene. Det legges opp til at det vil bli gitt mulighet på et senere tidspunkt å kunne søke om øremerkede midler til dette formålet.

Oppdatering av legens pasientjournalssystem tilrettelegger nå for en ny funksjon. Denne muliggjør enklere og raskere kommunikasjon mellom lege og pasient via den digitale plattformen *helsenorge.no*.

Ny interkommunal legevakt er under planlegging. Eksisterende legevakt etablert i sykehuset slik vi kjenner den i dag er planlagt flyttet over til nytt kommunalt bygg. Dette vil bli samlokalisert med helsehuset i Skien kommune etter ny forskrift for legevakt/ spesialiserte tjenester som vil regulere denne tjenesten. Dette er tenkt gjennomført overgangen 2020-21. I den forbindelse vil vår kommunes andel for deltakelse øke. I første omgang vil det være FDV kostnader ved det nye bygget. Lengre ut i planperioden vil det høyst sannsynlig påkomme kostnader til økt bemanning ved den interkommunale legevakten. Det vil i hovedsak være økte personalkostnader i forbindelse med etablering av legevaktsbil.

Det drives mye godt psykisk helse og rusarbeid i kommunen av fagpersoner med ulik faglig bakgrunn. Samtidig får kommunen stadig flere oppgaver som krever ulik kompetanse. Ansvarsdeling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten endres og kommunen tilføres nye oppgaver. I henhold til «Primærhelsemeldingen» slås det fast at kommunen har et hovedansvar for brukere med lettere og forbigående moderate psykiske lidelser. Psykologtjeneste blir da en viktig del av kommunens tilbud innenfor lokalt psykisk-helse og rusarbeid, inkludert selvmordsforebygging og krisearbeid.

Fra år 2020 blir det lovpålagt å ha psykologtjeneste i kommunen. I forrige økonomiplanperiode ble det vedtatt å etablere dette fagområdet ved kjøp/ interkommunalt samarbeid om denne tjenesten. Etter en ny og helhetlig vurdering har en kommet frem til at en ønsker å etablere egen psykolog i kommunen. Avdelingen har søkt på øremerket statlig tilskudd til psykolog og fått innvilget dette. For å kunne tilby størst mulig stillingsstørrelse har en inngått et samarbeid med oppvekstavdelingen som vil bidra med økonomiske midler. Etter føringer fra departementet skal psykolog organisatorisk tilhøre avdeling for helse og arbeide både systemrettet og klinisk. Føringer i innvilget psykologtilskudd tilsier en tilsetting i overgangen 2019 – 2020.

Det fremmes forslag om å videreføre tidligere innvilget beløp kroner 200 000 til kjøp av interkommunale tjenester innen samfunnsmedisin i planperioden.

Det fremmes forslag om å videreføre tidligere innvilget beløp kroner 200 000 til etablering av psykologtjeneste i planperioden.

Det fremmes kroner 100 000 til ombygging av kontor for psykolog.

Det fremmes forslag om å avsette kroner 200 000 til interkommunalt ALIS arbeid.

Det fremmes forslag om å styrke kostnadene ved ny legevakt med kroner 200 000 i 2020 og kroner 300 000 i 2021.

Forebyggende skole- og helsestasjonstjenesten

Mål for tjenesten:

- Legge til rette for bruk av elektronisk meldingsutveksling mellom sykehuset og andre eksterne samhandlingspartnere ved bruk av elektronisk pasientjournalssystem.
- Fokusere på det tverrfaglige forebyggende arbeid rettet mot barn og unge.

Tjenesten har i større grad dreid virksomheten mot godt tverrfaglig forebyggende arbeid blant barn og unge. Begge skolene har fast dag for skolehelsetjenesten. Helsesykepleier (offentlig navneendring fra helsesøster til helsesykepleier) har nå etablert faste kontordager med åpen dør for elever, for tiden 2 dager ukentlig på Midtbygda og 1 ½ dag ukentlig på ungdomsskolen. Det oppleves at dette tilbudet er avgjørende for å bli en del av det tverrfaglige samarbeidet på skolene. På begge skolene opplever helsesykepleierne økt pågang av både elever, lærere og foresatte.

Helsestasjonen har over tid utarbeidet gode samarbeidsrutiner med legekantoret, faglig ved vaksinerings og personalmessig ved oppdekking av fravær.

Pasientjournalssystemet til tjenesten er en delfunksjon av legekantorets fagsystem. Det har hittil ikke vært mulig å få sendt elektroniske meldinger fra sykehus og andre instanser gjennom dette systemet. Det vil derfor bli viktig å legge til rette for dette slik at pasientrelaterte meldinger som fødselsmeldinger og andre taushetsbelagte pasientmeldinger kommer hurtig og sikkert direkte inn i fagsystemet.

Helsestasjon for ungdom og jordmortjeneste er lovpålagte tjenester som skal forefinnes i kommunen. Avdelingen har interkommunal avtale med Skien kommune om kjøp av disse tjenestene. Denne gir et meget godt faglig tilbud til vår kommune. I siste års samarbeidsmøte ble denne justert med et bedret faglig tilbud samt at den årlige kostnaden økes noe. Kostnaden er imidlertid ikke så betydelig at den legges inn i økonomiplanen men legges inn i årsbudsjettet.

Pleie og omsorg

Tjenesteområdet består av sykehjem og hjemmesykepleie og praktisk bistand i hjemmet.

Mål for tjenesten:

- Opprette 2 stillinger fagsykepleier
- Gjestepasientinntekter benyttes til å kompensere for økte personal og driftskostnader ved drift av utleieplasser.
- Bygge om kjøkken tilpasset endret drift etter nye og endrede matmatsserverings tider.
- Dagsentervirksomheten utvikles videre i samarbeid med frivillige.

Sykehjem og hjemmetjenesten er organisert under en felles ledelse ved pleie- og omsorgsleder. Strukturen ble i iverksatt i 1994. Den er effektiv med hensyn på utnyttelse av personalressurser. Ved en slik organisering er det også lettere å ivareta pasienten på en helhetlig måte i alle faser der kommunen har ansvar for å tildele ulike former for tjenester.

Det har i de senere årene vært fokusert mye på å utvikle og styrke den faglige kompetansen på tjenesteområdet. Opprettelse av sykepleiefaglige stillinger innen geriatri, kreftbehandling, psykiatri og rus har vært svært viktig for å øke kvaliteten på tjenestene.

Flere av rammebetingelsene har endret seg i de senere årene, og spesielt innføringen av samhandlingsreformen i 2012 og utvidelsen av sykehjemmet i 2017 har ført til et behov for en gjennomgang av ansvarsstrukturen på pleie- og omsorgsområdet.

Dette har ytterligere forsterket seg med den nye forskriften om ledelse og kvalitet i helse og omsorgstjenesten. Denne tydeliggjør kravet om faglige helse- og omsorgstjenester, kvalitetsforbedring og pasient- brukersikkerhet. Kvalitetsforbedring er en kontinuerlig prosess for å identifisere svikt eller forbedringsområder og funn brukes til å kvalitetsforbedre tjenesten.

Samhandlingsreformen medfører bl.a. at kommunen til enhver tid må være forberedt på å motta pasienter som krever høy fagkompetanse. Tjenestetilbudet til denne pasientgruppen med planlegging, gjennomføring og koordinering er spesielt krevende. Det er et økende krav til kommunen om å utføre mer avanserte medisinske og tekniske prosedyrer både på sykehjem og i hjemmetjenesten. Det foregår i stadig hurtigere tempo en oppgaveoverføring fra sykehus til kommunene. Det vil si at behandlingsoppgaver som før ble utført på sykehus nå blir overført kommunen. Sykehuset er behjelpelig med relevant opplæring.

Pasientbelegget på sykehjemmet har økt, og vi må være forberedt på en enda sterkere økning i tiden framover. Det er i hovedsak to faktorer som ligger til grunn for dette. Den demografiske utviklingen med flere eldre og sykehusets organisering overfor kommunen både innen somatikk og psykiatri.

På bakgrunn av dette er det igangsatt en prosess med å etablere fagsykepleierstilling ved sykehjemmet og hjemmetjenesten. Stillingene skal styrke det kvalitetsforbedrende arbeidet og fungere som et bindeledd mellom leder pleie og omsorg og personalet. Dette for bedre å ivareta de nødvendige og lovpålagte oppgavene i pasientarbeidet som vist til over.

Det foreslås å opprette 150 % stilling som fagsykepleier. 100 % stilling i hjemmetjenesten og 50 % i skjermet enhet for pasienter med demens.

Sykehjemmet har inngått avtale med Skien kommune om utleie av 3 sykehjemsplasser. Nabokommunen har signalisert at den fremover vil ha et stort behov for sykehjemsplasser. Siljan kommune ser derfor dette som en naturlig del av Grenlandssamarbeidet å kunne hjelpe nabokommunen med leie av sykehjemsplasser ved vårt sykehjem. Det estimeres en gjestepasientinntekt årlig i planperioden i henhold til forrige økonomiplans estimat.

Sykehjemmet har med den nye sykehjemsavdelingen fått økt pasientkapasitet. Beleggsprosenten totalt på sykehjemmet er økende. Høyere beleggsprosent og noe økende pensjonsinntekter for beboerne tilsier at en kan øke pasientinntektene noe i planperioden.

Det fremmes forslag om å etablere fagsykepleierstillinger kroner 1 000 000.

Det fremmes forslag om å styrke vikarbudsjetten med kroner 250 000

Det fremmes forslag om øke pasientinntekter med kroner 100 000

Den demografiske utviklingen er i tråd med forrige økonomiplans estimat. Det er små variasjoner i forhold til antall personer i de enkelte aldersgrupper. Generelt sett er den eldre befolkningen friskere og har et større aktivitetsnivå nå en bare for noen år siden. Samtidig ser en at den medisinske utviklingen går videre slik at flere nå kan leve med alvorlige diagnoser med oppfølging fra kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Med en basis av en god sykehjemsdekning, aktiv bruk av rehabiliterings-plasser og en bevisst bruk av trygghetsskapende teknologi til hjemmeboende er dette tryggende faktorer for innbyggerne som vil være i behov av slike tjenester.

Antall eldre i aldersgruppen 67-79 år

År 2020	År 2025	År 2030	År 2040
291	332	346	383

Antall eldre i aldersgruppen 80 år og eldre

År 2020	År 2025	År 2030	År 2040
122	126	180	229

Avdelingen har sterkt fokus på tverrfaglig involvering og tverrfaglig samarbeid. Det betyr at mange deltjenester som eksempelvis fysioterapi, psykisk helse og rusarbeid, bofelleskap og ansatte ved sykehjem utfører arbeid i hjemmetjenesten. Dette blir ikke fanget opp i KOSTRA statistikken. Likevel har en ikke indikasjon på at tjenestetilbudet som blir ytt er av dårlig kvalitet. Våren 2017 ble det gjennomført en bred brukerundersøkelse hvorvidt tjenestemottakerne var fornøyd med tjenestetilbudet eller ikke. Et hovedtrekk var at brukerne var godt fornøyd med tjenestetilbudet, men at isolasjon og lite sosiale møteplasser var en utfordring for denne brukergruppen.

Den teknologiske utviklingen innen helse og omsorg er i rivende utvikling. Her må man satse ressurser for å henge med, inneha nødvendig kunnskap om fagområdet og kunne benytte ny teknologi som kommer til nytte både for den enkelte tjenestemottaker og kommunen. Avdelingens elektroniske fagprogrammer utvikles stadig. Det blir hyppigere oppgraderinger som en nødvendigvis må følge med på skal en ha nødvendig kvalitet på programvaren. Ved oppgraderinger følger det ofte med et større opplæringsbehov som er kostnadskrevene. Nye tjenesteområder fases stadig inn i den elektroniske pasientjournalen.

Det må i større grad legges til rette for at innbyggerne kan bli boende lengre i sine hjem. Her vil verdferdsteknologien spille en større og viktigere rolle. Det utvikles stadig flere tekniske løsninger som gir muligheter for dette. Trygghetsalarmene vil her være en base som utvikles raskt. Med digitale trygghetsapparater kan pasienter med kognitiv svikt og andre hjelpebehov i større grad kunne bo og mestre tilværelsen i sitt eget hjem og unngå institusjonsinnleggelse. Det foregår et interkommunalt samarbeid om å utvikle velferdsteknologien til bruk i hjemmetjenesten. Siljan er med i dette prosjektet og det forventes at kommunen er en bidragsyter også økonomisk. I sykehjem og bofelleskap er nyeste teknologi benyttet innenfor varslings- og sykesignalanlegg. En kostnadmessig erfaring er at denne teknologien er kostbar å drifte og holde ved like.

Som en del av det kvalitetsforbedrende arbeidet ved sykehjemmet er rett ernæring til sykehjemsbeboere et viktig element. Sykehjemmet har hatt et sterkt fokus på dette og gjennomført en del endringer i forhold til matserveringstidspunkter og ernæringsinnhold i matproduktene. Blant annet er middagstidspunkt flyttet til senere på dagen. Et positivt resultatet så langt er at pasientene spiser mer og riktig ernæringsmessig sammensatt mat. I tillegg til rett ernæring vil fokuset i planperioden være å skape aktivitet, etablere sosiale møteplasser og utvikle dagsenteret i tråd med de nye varslede satsningsområdene fra regjeringen kalt «Leve hele livet» for denne brukergruppen. Her vil de frivilliges innsats være en viktig gruppe å videreutvikle samarbeidet med.

Endrede matrutiner har også avstedkommet endret spisesituasjon for beboerne. Nåværende ordning er at stua på sykehjemmet fungerer som «spisesal» for alle pasientene. Oppvarming av middagsmat og tilberedning av alle måltider foregår på et anretningskjøkken i tilknytning til «spisesalen». Måltidsituasjonen fungerer trivselsmessig godt for pasientene og det er mulig å ha personale tilstede under måltidene fordi det foregår på ett sted. Utfordringen er at anretningskjøkkenet ikke er dimensjonert eller tilrettelagt for tilberedning av måltider i denne størrelsesordenen. Det tilfredsstillende ikke Mattilsynets krav til hvordan et kjøkken skal fungere. Sykehjemmet har nå behov for å oppgradere kjøkkenlokalitetene slik at dette er tilpasset dagens drift. Ved å oppgradere et tidligere anretnings-

kjøkken på en avdeling vil en kunne tilberede tørrmat, oppvarming og tilbereding av middagsmat på en praktisk og tilfredsstillende måte og som vil være i tråd med Mattilsynets anbefalinger.

Som en investering fremmes det forslag om å oppgradere et anretningskjøkken med kroner 300 000

Driftstiltak

Helse			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
30	2530	Gjestepasienter andre kommuner	-500	-500	-850	-850	-100	-100	1 400	1 400
30	2530	Økte lønnskostnader vikarer og inntekter	250	250	250	250	-100	-100	-100	-100
30	2530	Fagsykepleier	1 000	1 000	1 000	1 000				
31	2410	Psykologtjeneste - lovpålagt	200	200	200	200	-410	-410	-410	-410
31	2410	Styrket legetj.samfunnsmed/tilsynslege	100	100	100	100				
31	2410	Allmennleger i spesialisering	200	200	200	200	-100	-100	-100	-100
31	2410	Ny interkommunal legevakt		200	300	300				
32	2541	Økte lønnskostnader vikarer og inntekter	100	100	100	100	-600	-600	-600	-600
	Sum		1 350	1 550	1 300	1 300	-1 310	-1 310	190	190

Samfunn

Innledning

Rammeområdet ivaretar kommunens oppgaver innenfor følgende ansvarsområder; Teknisk, Kommunale veier, Park og naturforvaltning, Brann, VAR drift, Eiendom, Kultur og IKT drift.

Noe av utfordringen på avdelingen er at den består av svært mange forskjellige fagfelt, og at disse fagfeltene blir ivaretatt av et lite antall ansatte. Alle fagledere har ansvar for fagfelt som i større organisasjoner er fordelt på forskjellige personer. Utviklingen i alle disse forskjellige områdene er at det kreves mer og mer spesialkompetanse. Lovverket på de forskjellige områdene blir innskjerpet og det stilles strenge krav til dokumentasjon av om avdelingen oppfyller lov og forskrift.

Det vil være viktig å opprettholde og utvide det interkommunale samarbeidet for å kunne møte disse utfordringene.

Kommunen har igangsatt flere store prosjekter som vil medføre betydelig oppfølging. I tillegg til innleid konsulenthjelp er det behov for at egne ansatte følger opp byggeprosjektene ved blant annet prosjekt- og byggeledelse. Dette har medført at arbeidsoppgaver har blitt flyttet om på innad i avdelingen - både midlertidig og mer permanent.

Hovedmål for avdelingen

- Økt fokus på plasstilsyn i byggesaker
- Kvaliteten på drift og vedlikehold av veger, parker og friområder økes
- Abonnenter skal forsynes med drikkevann med hygienisk sikker og god bruksmessig vannkvalitet.

- Alt rensed avløpsvann som slippes ut fra Siljan avløpsrenseanlegg skal tilfredsstillе konsesjonskravene
- Arbeide for å øke antall tilknytninger til det kommunale vann- og avløpsnett.
- Strømforbruket skal reduseres med 20 % i forhold til 2011 nivå
- Det skal til enhver tid være ledige tomter til boligbygging

Kommentarer til målene

En av utfordringene i ny plan- og bygningslov er at kommunen er pålagt å føre mer tilsyn av byggeprosjektene i kommunen. Loven legger opp til at ansvaret for at lovens krav om kvalitet legges til de ulike aktørene i byggesaken og at aktørene selv er ansvarlige for resultatet. Dette forutsetter imidlertid at det offentlige følger opp de ulike aktørene med tilsyn.

Siljan kommune har inngått samarbeid med de andre Grenlandskommunene om en felles tilsyns-kordinator. Dette er imidlertid for Siljan kommune en svært begrenset ressurs, og dette tilsynet består i hovedsak av dokumenttilsyn. Det vil derfor være nødvendig å ha et større fokus på plasstilsyn. Avdelingen vil derfor ha som en målsetting at det foretas plasstilsyn hvert år i perioden.

Både for å ivareta investeringene og innbyggernes opplevde kvalitet, vil det fortsatt være et behov for et fokus på det forebyggende vedlikehold av de kommunale vegene. Arbeidet med opprusting av lekeklassene i samarbeid med velforeningene er i godt gjenge og vil bli videreført.

Handlingsplanen i Klima og energiplanen er et viktig redskap for å oppnå en reduksjon i strømforbruket i kommunale bygg. Planen hadde et mål om min 10 % reduksjon i perioden. Etter at avdelingen har analysert byggene med hensyn på sparepotensialet, ble reduksjonsmålet i 2017 økt til 20 %, og målet er at vi skal opprettholde dette nivået i årene etter dette. 2014 var det første året hvor et helårsresultat av SD anleggene kunne måles.

Resultatet på de forskjellige formålsbyggene varierer en del, men alle formålsbygg har en reduksjon av energiforbruket (graddagskorrigert) som er innenfor dette målet.

Sentrale utfordringer

IKT

Det er lagt inn en antatt økt årlig kostnad på kroner 100 000 til it-samarbeidet med Skien og Bamble kommuner - ITG.

Kommunale veier

KOSTRA innen Kommunale veier

	Siljan 2018	Kostragr 01	Telemark	Landet uten Oslo
Driftsutgifter pr innbygger	1 961	1 360	2 197	1 743
Driftsutgifter pr km kommunal veg	221 250	91 470	149 652	144 641
Investeringsutgifter pr innbygger	286	1 008	1 050	1 217
Utgifter til gatebelysning pr km veg	18 333	14 322	20 918	23 161
Kommunalt tilskudd pr km privat veg	5 435	5 327	5 977	7 299
GS veier i km pr 10 000 innbyggere	30,1	17,7	9,7	12,5

Siljan kommune har lite kommunale veier sammenlignet med tilsvarende kommuner og har derfor noe mindre utgifter til veivedlikehold. Utgiftene pr innbygger er imidlertid tilsvarende kommunegruppen,

noe som indikerer at vi bruker noe mer til vedlikehold. Dette skyldes at vi i de siste årene har brukt kroner 300 000 pr år til ekstraordinær asfaltering. Kommunen har i all hovedsak satt ut vedlikeholdet til private entreprenører. Det er kun oppsyn og mindre reparasjoner, eksempelvis lapping av hull og setting av brøytestikk, som blir utført av egne ansatte. Det er et viktig mål at kompetanse i avdelingen på innkjøp og kontraktsoppfølging blir opprettholdt.

Det har ved de siste anbudsutlysninger på vintervedlikehold vært bekymringsfullt få tilbydere. Anbudsprosess ble gjennomført i 2016, og det var kun de nåværende entreprenørene som leverte pris på «egne» roder. Prisøkningen er imidlertid minimal.

Siljan kommune samarbeider med de andre Grenlandskommunene om felles anbudsinnbydelser på drift og vedlikehold av gatelysene. Drift inkludert energikostnader har blitt en vesentlig kostnad, og det er derfor viktig at det opparbeides tilfredsstillende kompetanse både på drift av gatelysene og at energikostnader søkes redusert. Kvaliteten på LED armatur har nå blitt så god at ved all ny armatur og utskifting av gammel armatur vil det bli benyttet LED-teknologi. Det skal utarbeides en treårig belyningsplan med utredning av belysning på fv 702 i Høisethbakkane, fv 215 Torsholtsvingen til Hauenkrysset og enkeltlyspunkt med ny teknologi

Utskifting av HQL-armatur er ferdigstilt før plan, men mange av gatelysarmaturene er så gamle at det ikke lenger er mulig å skaffe egnede lyskilder. Det er derfor nødvendig å skifte ut mange av lysarmaturene etter en plan.

Det foreslås derfor at det avsettes kroner 120 000 til utskifting til Led-armatur i 2020. Dette er i henhold til vedtatt økonomiplan

Det vil også være viktig å ha fokus på vedlikeholdsplaner basert på riktige prioriteringer og ajourførte vedlikeholdsplaner for de kommunale vegene vil derfor ha høy prioritet i perioden.

Trafikksikkerhetsarbeid er også et prioritert område som krever kontinuerlig oppfølging i ajourførte planverk. I Bypakke Grenland skal det i henhold til planen fokuseres på å få etablert gs-veg og andre trafikksikkerhetstiltak langs Sentrumsveien, samt vurdere en bedre gang og sykkelvegløsning mellom sentrum og Snurråsen, fortrinnsvis kombinert med en sentrumsnær turveg langs Siljanelva. I tillegg planlegges det for å opparbeide trygge forbindelser fra boligfeltene til bussholdeplassene på Holtesletta og skilt og autovern i sentrum oppgraderes. Siljan kommune sin egenandel i Bypakke Grenland skal brukes til trafikksikring av Fv32 på Holtesletta og tursti i sentrum. Det vil derfor være viktig å gjennomføre igangsatt områdeplan for sentrum.

En ser at behovet for reasfaltering på flere av de kommunale vegene vil øke i årene framover. Asfaltering er et viktig tiltak for å ha god standard på infrastrukturen i kommunen. I gjeldende økonomiplan er det avsatt midler til asfaltering i hele perioden, og det foreslås at dette også settes opp i 2023.

Det foreslås derfor at det settes av kroner 300 000 til asfaltering hvert år i perioden 2020 til 2023.

Gurholtveien begynner å bli svært dårlig på deler av strekningen. Forfallet har dessverre kommet så langt at deler av vegen må rehabiliteres. Vegen er en viktig gjennomfartsvei med skolebusstrafikk.

Rådmannen anbefaler derfor at det settes av kroner 2 100 000 til opprustning med masseutskifting og asfaltering av den verste delen av Gurholtvegen i 2021. Dette er i henhold til gjeldende økonomiplan.

Egenfinansieringen i forbindelse med bypakkeprosjektene er kroner 720 000 i året i 10 år fra 2015.

Det avsettes derfor kroner 720 000 årlig i hele planperioden.

Utbygging av bredbånd og mobiltelefoni i områder med dårlig eller ingen dekning

Kommuneplanen for Siljan har et klart fokus på at vellykket digitalisering er nødvendig for å bestå som egen kommune. Innbyggerne vil ha behov og forventninger om å kunne kommunisere med kommunen 24/365 i selvbetjente digitale løsninger. Dette gjelder småbarnsforeldre som skal kommunisere med barnehage og skole, elever og lærere som skal samhandle om skolearbeidet, nye innflyttere som skal søke om byggetillatelse, innbyggere som ønsker å søke om helsetjenester som hjemmehjelp og sykehjems plass eller andre digitale tjenester som kommunen tilbyr.

Den demografiske utviklingen med færre yrkesaktive og flere brukere av kommunale tjenester utfordrer spesielt helse- og omsorgssektoren i kommunen. Helsetjenesten i kommunen utfordres til å utvikle og ta i bruk teknologi som bidrar til å forebygge og utsette hjelpebehov, og slik medvirke til at eldre kan bo hjemme lenger.

Et raskt og stabilt bredbånd er også viktig for næringsvirksomheten. Landbruksvirksomhet og virksomheter med hjemmekontor er ofte svært avhengig av et godt bredbåndsnett. For å kunne utnytte disse digitale tjenestene på en tilfredsstillende måte vil det være helt nødvendig at alle innbyggere i Siljan kommune har muligheten til å ha et tilstrekkelig bredbånd tilgjengelig der de bor, og at den digitale infrastrukturen er robust og har en høy kapasitet.

Det er pr nå ca 385 adresser i Siljan kommune som enten mangler helt, eller har for dårlig bredbåndsdekning til fullt ut å ha mulighet til å benytte seg av de kommunale digitale tjenestene som kommunen tilbyr. Kapasiteten er også for dårlig til at de kommunale helsetjenestene kan tilby velferdsteknologi med tilstrekkelig kvalitet. For å ivareta den enkelte innbygger og kommunens nåværende og fremtidige behov vil det, basert på dagens teknologi, kun være bredbånd basert på fiber som vil kunne levere tilfredsstillende kapasitet og robusthet.

Alle boligområder i de sentrale områdene i kommunen har i dag full fiberdekning. Unntaket er Skauen boligfelt som kun har dsl-nett (telefon over kobberlinjer). De områdene som er bygd ut i dag har vært kommersielt interessante for tilbyder eller de har blitt bygd ut i et samarbeid med kommunen der kommunen har hatt et eget behov for fibernet. I mange av de områdene som ikke har tilgjengelig bredbånd er også mobildekningen dårlig. Ved å opprette et høyhastighets bredbånd vil også mobildekningen (wifi tale) i boligen bli svært god. Det vil også være mulig å sende sms og andre meldinger over dette nettet. Ved å føre fram fiberbredbånd i hele Siljan vil det teknisk også bli enklere for mobilnettleverandører å opprette basestasjoner for å bedre mobildekningen utendørs.

Det vil være mulig å søke om statlige bredbåndsmidler (NKom) for å bygge ut bredbånd i de områdene i Siljan som mangler dette.

Avdeling Samfunn har beregnet hva en slik utbygging vil koste og hvilke tilskudd det er mulig å søke om. Beregningen er et sjablongestimat, men kan benyttes til å søke om midler fra NKom-ordningen. Endelig kostnad for utbygging vil en først få etter en anbudsrunde. Total kostnad er beregnet til 13,5 millioner kroner. Hvis en legger til grunn 2,9 millioner i tilskudd og en tilsvarende kommunal egenandel vil kostnaden for bredbåndstilbyder bli 7,7 millioner kroner for å bygge ut nettet slik at alle adresser i Siljan kommune vil ha tilgang på 100 Mbit synkront bredbånd. For en slik sum vil en anta at det vil være kommersielt interessant for tilbydere å gi tilbud om bredbånd til samtlige husstander som mangler dette. Det er forutsatt framføring av bredbåndet fram til eiendomsgranse.

En utbygging av bredbånd for hele Siljan kommune vil nødvendigvis ta noe tid, og det vil derfor være mulig å fordele utgifter til kommunal egenandel over 2 til 3 år.

Det foreslås derfor at det avsettes en kommunal egenandel til utbygging av bredbånd på kroner 1 000 000 hvert år i 2020 til 2022.

Park og naturforvaltning

Krav til ryddige og godt vedlikeholdte parker og friområder krever mye ressurser i sommerhalvåret. Avdelingen har styrket satsingen på drift av kommunale veger og uteområder, og det er en intensjon at sommervedlikeholdet får en økning i standarden. Avdelingen er imidlertid helt avhengig av å leie inn sommervikarer til klipp av plen og annet forefallende arbeid i sommerhalvåret.

Det har vært et hovedfokus på rydding av trær og kratt langs de viktigste kommunale vegene. Dette er viktig både for trafikksikkerheten, vedlikeholdet og trivselen for trafikantene. Det er et mål å fortsatt skal ha et høyt fokus på dette arbeidet.

Brann og beredskap

KOSTRA innen Brann og beredskap

Forebygging og beredskap	Siljan 2018	Kostragr 01	Telemark	Landet
Driftsutgifter pr innbygger	1 147	1 381	1 543	1 227

Både feiing og brannsyn på A objekter er utført i henhold til plan.

Siljan kommune har slukkeavtale med Skien kommune. Dette vil si at det er Skien brannvesen som rykker ut ved brann og ulykker i Siljan. Avtalen ble reforhandlet i 2013. Vi har også inngått avtale med feiervesenet i Skien om at de skal utføre feiing og tilsyn av røykpiper i Siljan kommune. Feierne foretar kontroll av piper og ildsteder, samt tilsyn med røykvarslere og slukkeutstyr.

Fra og med 2012 har Skien brannvesen hatt ansvar for tilsyn av de kommunale formålsbyggene og alt brannforebyggende arbeid i Siljan kommune. Alle de kommunale byggene som etter planen skal ha tilsyn, har hatt tilsyn. Det er foretatt en brannteknisk vurdering av alle de kommunale formålsbyggene. Denne gjennomgangen har medført at mange av byggene har behov for omfattende oppgraderinger.

Kostratallene viser at Siljan kommune har lave utgifter til brannberedskap og forebyggende tjenester i forhold til snittet av sammenlignbare kommuner.

VAR-drift

Drift av vannverk og avløpsrensaneanlegg er underlagt strengt regelverk, og det er en hovedmålsetning at alt drikkevann som blir levert til abonnentene skal ha en tilfredsstillende kvalitet i henhold til drikkevannsforskriften. Avløpsvannet skal være rensset i henhold til konsesjonskravene før det blir sluppet ut i Siljanelva.

KOSTRA innen VAR-drift

	Siljan 2018	Kostragr 01	Telemark	Landet
Andel av innb. som er tilkn.komm.vannverk	66,4	-	87,7	82,7
Andel installert vannmåler	40	-	16	40,2
Årsgebyr vannforsyning	3 298	3 964	3 516	3 252
Årsgebyr avløpstjenesten	4 039	4 440	4 734	3 745
Årsgebyr avfallstjenesten	3 123	2 718	2 476	2 682

Endringer i lov og forskrift – sist i ny vannforskrift som trådte i kraft 1.juli 2017, og tilpasninger til krav satt av EU, medfører at krav til drift av vann- og avløpsrensaneanlegg og slambehandling er vesentlig skjerpet de siste årene. Det er blant annet blitt strengere krav til kvalitetsdokumentasjon av produksjon av vann og drift av vannledningsnettet. I tillegg har styringen av produksjonsprosessene i vann- og avløpsrensaneanleggene blitt mye mer teknisk kompliserte enn tidligere.

De kommunale årsgebyrene for vann- og avløpstjenestene er lave i Siljan sammenlignet med KOSTRA gruppe 1. Dette skyldes i første rekke at Siljan var relativt tidlig ute med bygging av avløpsrensaneanlegg og vannbehandlingsanlegg for drikkevann. I tillegg er det ikke ansatt ingeniør med spesiell VA kompetanse.

Gebyrene vil imidlertid øke i tiden framover da vedlikeholdsbehovet vil bli større.

Andel innbyggere tilknyttet offentlig vann og avløpsnett er lavere enn landsgjennomsnittet og Telemark. Det er ikke oppgitt tall for kostragruppe 01. Ny vannforskrift forutsetter at kommunen arbeider aktivt med å knytte flest mulig av innbyggerne til det offentlige nettet.

Avdelingen har igangsatt arbeidet med å utarbeide en Hovedplan for vann og avløp og en saneringsplan for vann- og avløpsledningene. Hovedplanen vil se på muligheten for å knytte til flere eksisterende boliger til vann- og avløpsanlegget og saneringsplanen har som mål å hindre innlekkasje av fremmedvann i avløpsledningene og skifte ut utette vannledninger. Kostnader til prosjekter som kommer fram i handlingsplanen i hovedplanen vil bli tatt opp i egen sak.

For å ha kapasitet og nok sikkerhet til å forsyne en større del av befolkningen med drikkevann vil det være nødvendig å bygge ut vannledningsnettet med ringledninger som sikrer nok vann og stabilt trykk i nettet. En aktuell strekning som kan være aktuell å tilknytte det kommunale vann- og avløpsanlegget er fra Siljan kirke til Opdalen. Dette vil kreve en utbygging av det eksisterende vannledningsnettet enten med en ringledning ned Høysetbakkane og/eller et nytt vannbasseng øverst i Snurråsen. Et høydebasseng øverst i Snurråsen vil sannsynlig være nødvendig ved en utvidelse av ledningsnettet mot Opdalen, men vil også være viktig for en stabil og sikker vannforsyning i dagens anlegg.

Det er derfor foreslått avsatt kroner 1 500 000 til nytt drikkevannsbasseng i Snurråsen i 2020. Dette er i henhold til gjeldende økonomiplan.

Eiendom

Eiendomsforvaltningen har som oppgave, ved god drift og vedlikehold, å hindre at kommunens eiendommer og bygninger forringes. Eiendomsforvaltningen skal arbeide for at brukerne av bygningene har tilfredsstillende og funksjonelle bygningsarealer.

KOSTRA innen Eiendom

	Siljan 2018	Kommunegruppe 1	Landet uten Oslo
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning pr innbygger	134	180	295
Samlet areal på formålsbyggene i m2 pr innbygger	4,7	5,9	5,1
Driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning /m2	688	518	562
Utgifter til renhold /m2	244	166	161
Utgifter til energi / m2	155	119	126
Utgifter til vedlikehold / m2	51	61	100

KOSTRA-tallene viser at Siljan kommune har en marginalt høyere kostnad pr m² til drift av kommunale bygg enn gjennomsnittet i gruppen Siljan blir sammenlignet med. Siljan kommune har imidlertid lite areal til formålsbygg pr innbygger, noe som kan forklare deler av denne forskjellen. Kompakte arealer vil ofte være dyrere å drifte pr m².

Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter på de kommunale formålsbyggene i Siljan er lavere enn i sammenlignbare kommuner, og vesentlig lavere enn landsgjennomsnittet.

Utgifter til renhold er i henhold til kostra-tallene vesentlig høyere enn sammenlignbare kommuner. Det er stor variasjon i renholdsutgiftene på de forskjellige formålsbyggene. Det er gjort tiltak for å senke utgiftene til renhold og utgiftene har gått noe ned sammenlignet med tidligere år.

Tilstanden på de kommunale byggene er generelt sett god. Siljan skole er totalrenovert og vil derfor ha noe mindre behov for vedlikehold i en tid framover. Mange av de andre byggene begynner nå etter hvert å bli gamle og oppfølging av vedlikeholdsplanene vil derfor være særs viktig i årene som kommer. Mange av de tekniske anleggene har en begrenset levetid og må skiftes ut med jevne mellomrom.

Kommunehuset

Asfaltflatene rundt kommunehuset trenger asfaltering.

Rådmannen foreslår at det avsettes kroner 250 000 til asfaltering ved kommunehuset i 2021. Dette er i henhold til vedtatt økonomiplan.

Kommunehuset bør males senest i 2021. Dette er i henhold til faglige anbefalinger for å unngå at malingslaget blir så slitt at vann trenger inn i veggen. Dersom det skjer vil det kunne oppstå store skader som krever omfattende renovering.

Rådmannen vil foreslå at det avsettes kroner 200 000 til utvendig maling av kommunehuset i 2022. Dette er i henhold til vedtatt økonomiplan.

Toalettene på kommunehuset har behov for full renovering. Det er ikke utført nevneverdige endringer av overflater og innredning i rommene fra bygget ble oppført, og det er nå behov for å skifte ut all innredning og røropplegg. I forbindelse med utskiftingen bør overflater oppgraderes til dagens standard.

Rådmannen vil foreslå at det avsettes kroner 400 000 til oppgradering av toalettene på kommunehuset i 2020.

Midtbygda skole

Ventilasjonsaggregatet ved rød avdeling på Midtbygda skole er gammelt og begynner å bli slitt. Aggregatet er av en type som det ikke vil lønne seg å oppgradere dersom komponenter begynner å svikte.

Rådmannen vil derfor foreslå det avsettes kroner 380 000 til utskifting av ventilasjonsaggregatet i 2023.

Loppedåpan barnehage

Det er foretatt tilsyn på uteområdet ved Loppedåpan barnehage, der det framkommer at ca 200 meter av gjerdet rundt barnehagen har en utforming som kan føre til at barn kan sette seg fast i gjerdet. Deler av gjerdet er skiftet ut tidligere, men det gjenstår ca 200 meter som det foreslås satt opp i 2020.

Rådmannen foreslår at det avsettes kroner 115 000 til å ferdigstille gjerdet ved Loppedåpan barnehage i 2020.

Småbarnsavdeling ved Loppedåpan trenger en oppgradering av uteområdet.

Rådmannen foreslår at det settes av kroner 100 000 til oppgradering i 2020.

Dørene i de tre eldste avdelingene i Loppedåpan barnehage er gamle og fremstår som hullete og svært slitt. Barnehagen trenger i tillegg dører med mulighet for innsyn i alle rom. Dette med tanke på sikkerhet for barna i barnehagen. Det foreslås derfor å skifte ut dørene til dører med en lite glassrute, slik at man uforstyrret har innsyn til rommene.

Rådmannen foreslår at det avsettes kroner 120 000 til utskifting av dører i 2023.

Det er i rådmannens forslag lagt inn kroner 200 000 til oppgradering av lekeapparater på alle avdelinger i 2020. Dette er i henhold til gjeldende økonomiplan.

Leiligheter og omsorgsboliger

Det legges til rette for leilighetsbygging på den nye barnehagetomten i sentrum og det legges også til rette for leilighetsbygging og fortetting i sentrum, inkludert vurdering av behov for areal i sentrum til offentlige formål med tanke på omsorgsboliger og annet for å møte utviklingen mot en eldre befolkning fremover.

Siljan skole

Det ble i tilsynsrapporten fra Miljørettet helsevern 02.02.2017 gitt anmerkning på garderobeforholdene ved Siljan skole. Garderobene bærer preg av slitasje samt at røranlegget begynner å bli gammelt. Det foreslås derfor at hele røropplegget i garderobeavdelingen skiftes ut og at alle dusjer og benker i garderobene skiftes ut i 2023.

Rådmannen foreslår at det avsettes kroner 445 000 til oppussing av garderobeavdelingen ved Siljan skole i 2023.

Kommunale leiligheter i Mølleåsen

Kjøkkenløsningene i de kommunale leilighetene i Mølleåsen er svært utslitt og må utskiftes.

Det foreslås å sette av kroner 120 000 til utskifting av to kjøkken i 2022. Dette er i henhold til gjeldende økonomiplan.

Kultur og kulturminner

KOSTRA innen Kultur

	Siljan 2018	Kostragr 01	Telemark	Landet
Driftsutgifter til kultur / innbygger	1 413	1 700	2 660	2 343
Investeringsutgifter pr innbygger	51	676	823	1 050

Siljan kommune bruker noe mindre til kulturaktiviteter i forhold til sammenlignbare kommuner og vesentlig mindre enn gjennomsnittet i Telemark og landet forøvrig. Siljan har hatt gjennomsnittlige utgifter når det gjelder kostnader knyttet til folkebibliotek.

Utgifter til aktiviteter for barn og unge har historisk ligget under sammenlignbare kommuner og vesentlig under Telemark og landsgjennomsnittet. Biblioteket har som målsetning å øke aktiviteten, spesielt overfor barn, med aktiviteter som film og hobbyaktiviteter. Siden Kultur og Bibliotek er vevd tett sammen i Siljan kommune kan det nok være en feilkilde at kulturaktiviteter for barn blir registrert som bibliotekaktivitet. Som kostra-tallene viser har Siljan kommune svært små investeringsutgifter til kulturaktiviteter sammenlignet med kostragruppe 01 og landet som helhet. Investeringer som er lagt inn i økonomiplanen vil endre dette bildet.

Arbeidet med kultur i Siljan har for tiden stor fokus mot bibliotek og utviklingen av et nytt, moderne folkebibliotek. Folkebiblioteket må være lett tilgjengelig for alle og fremstå som et moderne, tidsriktig sted. Biblioteket i Siljan har en minimumsbemanning slik det er i dag. Et riktig nivå på driften av et nytt bibliotek / sentrumsbygg vil være en viktig del av planleggingen av det nye bygget. Rådmannen ser for seg at graden av frivillighet som en del av driften, vil være en viktig del av utredningen.

I forbindelse med nytt sentrumsbygg skal det innarbeides møte-, rekreasjons- og lekeplass i tilknytning til Siljan torg. Siljan kommune tar også initiativ til aktivitetshelg i Siljan sammen med lag og organisasjoner.

Rådmannen vil foreslå at det avsettes et beløp på kroner 200 000 til drift av sentrumsbygg i 2022 og kroner 500 000 som er avsatt fra og med 2023. Reelle driftskostnader må utredes i egen sak.

Siljan bibliotek – økt satsing på egne aktiviteter

Bibliotekets satsing på varierte kulturaktiviteter har vært svært vellykket med besøksrekorder på flere av arrangementene. Det vises til årsmelding for 2018 som lister opp og beskriver fjorårets aktiviteter på Siljan bibliotek. Biblioteket samarbeider godt med frivillige lag og organisasjoner om mange arrangement, men ønsker også å sørge for utfyllende tilbud av aktiviteter som det ikke er naturlig at det frivillige kultur- og idrettslivet ønsker å satse på.

Rådmannen foreslår derfor at det avsettes kroner 100 000 i året til arrangementer i egen regi ved Siljan bibliotek.

Driftstiltak

Samfunn			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
12	1204	Økte kostnader ITG	100	100	100	100				
40	3010	Utarbeidelse av kommuneplan		-100		-100				
41	3320	Finansiering Bypakka	720	720	720	720				
45	2652	Utskifting av 2 kjøkken leiligheter i Mølleåsen			120					
45	3700	Siljan bibliotek- økte satsing på egne aktiviteter	100	100	100	100				
45	3860	Sentrumsbygg			200	500				
45	3860	Maling utvendig Øverbrøstua	-150	-150	-150	-150				
46	2343	Frivilligsentral 40 % stilling	265	265	265	265				
46	2343	Frivilligsentral drift	200	200	200	200				
	Sum		1 235	1 135	1 555	1 635	-	-	-	-

Investeringsprosjekter

Samfunn			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
4	1300	Maling utvendig Kommunehuset			200					
4	1300	Reasfaltere og utvide parkering ved kommunehuset		250						
4	1300	Pusse opp kommunehuset - toalett	400							
4	2210	Lekeapparater Loppedåpan	200							
4	2210	Ferdigstille gjerde ved Loppedåpan barnehage	115							
4	2210	Oppgradere uteområdet småbarnsavd Loppedåpan bh			100					
4	2210	Utskifting av 12 dører Loppedåpan barnehage				120				
4	2220	Oppussing garderobeavdeling Siljan skole				445				
4	2220	Utskifting ventilasjonsaggregat Midtbygda skole				380				
4	2850	Utbygging av bredbånd og telefoni	1 000	1 000	1 000					
4	3320	Asfaltering	300	300	300	300				
4	3320	Reasfaltere Gurholtveien		2 100						
4	3320	Utskifting av armatur til LED	120							
4	3320	Finansiering Bypakka								
4	3500	Høydebasseng for vann Snurråsen	1 500							
4	3860	Sentrumsprosjektet		33 000	22 000					
4	2610	Bygge om kjøkken i sykehjem	300							
4	2210	Inventar, ikt, leker inne/ute - barnehagevogn ol.	1 000	500						
4	1301	Kontor psykolog	100							
	Sum		5 035	37 150	23 600	1 245	-	-	-	-

Økonomiplan

Nedenfor presenteres samlet oversikt over rådmannens prioriterte driftstiltak og investeringsprosjekter. Disse er innarbeidet i de balanserte hovedoversiktene.

Investeringer

Hovedoversikt investeringer

Investeringsbudsjett

Rammeområder			Regn18	Bud19	Økpl20	Økpl21	Økpl22	Økpl23
Utgifter								
1	Administrasjon	Utgift	925	300	465	550	428	700
2	Oppvekst	Utgift	700	1 110	650	450	450	450
3	Helse	Utgift	89	0	0	0	0	0
4	Samfunn	Utgift	17 523	24 025	5 035	37 150	23 600	1 245
Sum utgifter		Utgift	19 237	25 435	6 150	38 150	24 478	2 395
Inntekter								
Salg av driftsmidler og fast eiendom		Inntekt	-5 872	0	0	0	0	0
Andre salgsinntekter		Inntekt	0	0	0	0	0	0
Overføringer med krav om motytelser		Inntekt	0	0	0	0	0	0
Merverdiavgiftskompensasjon		Inntekt	- 897	-3 513	-1 230	-7 630	-4 896	- 479
Statlige overføringer		Inntekt	-2 400	0	0	0	0	0
Sum inntekter		Inntekt	-9 169	-3 513	-1 230	-7 630	-4 896	- 479
Finansieringstransaksjoner								
Avdrag på utlån		Utgift	3 581	20	0	0	0	0
Utlån og aksjekjøp		Utgift	547	920	900	900	900	900
Avsatt til fond		Utgift	4 010	0	0	0	0	0
Andre utgifter		Utgift	0	0	0	0	0	0
Sum finanstransaksjoner		Utgift	8 138	940	900	900	900	900
FINANSIERINGSBEHOV		Utgift	18 206	22 862	5 820	31 420	20 482	2 816
Dekket slik:								
Overført fra driftsregnskapet		Inntekt	0	0	-4 620	-21 020	-10 882	-2 060
Bruk av lån		Inntekt	-8 464	-7 690	-1 200	-10 400	-9 600	- 756
Aksjesalg og mottatt avdrag		Inntekt	-2 389	0	0	0	0	0
Bruk av fond		Inntekt	-7 353	-15 172	0	0	0	0
SUM FINANSIERING		Inntekt	-18 206	-22 862	-5 820	-31 420	-20 482	-2 816
Udekket/udisponert			0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering

Bevilgningsoversikt investering	Års regnskap 2018	Budsjett vedtatt 2019	Økplan20	Økplan21	Økplan22	Økplan23
1 Investering i varige driftsmidler	19 237	25 435	6 150	38 150	24 478	2 395
2 Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	547	620	600	600	600	600
4 Utlån av egne midler	0	300	300	300	300	300
5 Avdrag på lån	3 581	0	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter	23 365	26 355	7 050	39 050	25 378	3 295
7 Kompensasjon for merverdiavgift	-897	-3 513	-1 230	-7 630	-4 896	-479
8 Tilskudd fra andre	-2 400	0	0	0	0	0
9 Salg av varige driftsmidler	-5 872	0	0	0	0	0
10 Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-2 389	0	0	0	0	0
13 Bruk av lån	-8 464	-7 690	-1 200	-10 400	-9 600	-756
14 Sum investeringsinntekter	-20 022	-11 203	-2 430	-18 030	-14 496	-1 235
15 Videreutlån	0	300	300	300	300	300
16 Bruk av lån til videreutlån	0	-300	-300	-300	-300	-300
17 Avdrag på lån til videreutlån	89	20	0	0	0	0
18 Mottatte avdrag på videreutlån	-89	0	0	0	0	0
19 Netto utgifter videreutlån	0	20	0	0	0	0
20 Overføring fra drift	-7 353	-15 172	0	0	0	0
21 Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
22 Netto avsetninger til eller bruk av ubundne investeringsfond	4 010	0	0	0	0	0
23 Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
24 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-3 343	-15 172	0	0	0	0
25 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Samlede prioriterte investeringsprosjekt

Investeringsprosjekt 2020 - 2023									
Ansvar	Funksjon	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
1	1202	Anleggsmodul Agresso	165						
1	1209	Oppfølging av plan for digitalisering	100	100	100	100			
1	1209	ITG	200	200	200	200			
1	1209	Sak og arkivsystem - skyløsning		250					
1	3900	Utvendig kalking og maling Siljan kirke				400			
1	3900	Bytte vinduer Grorud kapell			128				
2	2022	IKT grunnskole, barnehage og voksenopplæringen	450	450	450	450			
2	2440	Nytt fagsystem, barnevern, Familia	200						
4	1300	Maling utvendig Kommunehuset			200				
4	1300	Reasfaltere og utvide parkering ved kommunehuset		250					
4	1300	Pusse opp kommunehuset - toalett	400						
4	1301	Kontor psykolog	100						
4	2210	Lekeapparater Loppedåpan	200						
4	2210	Ferdigstille gjerde ved Loppedåpan barnehage	115						
4	2210	Oppgradere uteområdet småbarnsavd Loppedåpan bh			100				
4	2210	Utskifting av 12 dører Loppedåpan barnehage				120			
4	2210	Inventar, ikt, leker inne/ute - barnehagevogner ol.	1 000	500					
4	2220	Oppussing garderobeavdeling Siljan skole				445			
4	2220	Utskifting ventilasjonsaggregat Midtbygda skole				380			
4	2610	Bygge om kjøkken i sykehjem	300						
4	2850	Utbygging av bredbånd og telefoni	1 000	1 000	1 000				
4	3320	Asfaltering	300	300	300	300			
4	3320	Reasfaltere Gurholtveien		2 100					
4	3320	Utskifting av armatur til LED	120						
4	3320	Finansiering Bypakka							
4	3500	Høydebasseng for vann Snurråsen	1 500						
4	3860	Sentrumsprosjektet		33 000	22 000				
	Sum		6 150	38 150	24 478	2 395	-	-	-

Finansiering av investeringsprosjekter

Finansiering av investeringsprosjekter 2020 - 2023			2020			2021			2022			2023			
Ansvar	Funksjon	Prosjektnavn	Kostnad	Egen	Tilsk	Lån	Egen	Tilsk	Lån	Egen	Tilsk	Lån	Egen	Tilsk	Lån
1	1209	Oppfølging av plan for digitalisering	400	100			100			100			100		
1	1209	ITG	800	200			200			200			200		
1	1209	Oppgradering sak og arkivsystem	250				250								
1	1202	Anleggsmodul Agresso	165	165											
1	3900	Utvendig kalking og maling Siljan kirke	400										400		
1	3900	Bytte vinduer Grorud kapell	128							128					
2	2022	IKT grunnskole, barnehage og voksenopplæringen	1 800	450			450			450			450		
2	2440	Nytt fagsystem, barnevern, Familia	200	200											
4	1300	Maling utvendig Kommunehuset	200							200					
4	1300	Reasfaltere og utvide parkering ved kommunehuset	250				250								
4	1300	Pusse opp toaletter kommunehuset	400	400											
4	1301	Kontor psykolog	100	100											
4	2210	Inventar, ikt, leker inne/ute - barnehagevogner ol.	1 500	1 000			500								
4	2210	Lekeapparater Loppedåpan	200	200											
4	2210	Ferdigstille gjerde ved Loppedåpan barnehage	115	115											
4	2210	Oppgradere uteområdet småbarnsavd Loppedåpan bh	100							100					
4	2210	Utskifting av 12 dører Loppedåpan barnehage	120												120
4	2220	Oppussing garderobeavdeling Siljan skole	445												445
4	2220	utskifting ventilasjonsaggregat Midtbygda skole	380												380
4	2610	Bygge om kjøkken i sykehjem	300	300											
4	2850	Utbygging av bredbånd og telefoni	3 000	1 000			1 000			1 000					
4	3320	Asfaltering	1 200	300			300			300			300		
4	3320	Reasfaltere Gurholtveien	2 100				2 100								
4	3320	Utskifting av armatur til LED	120	120											
4	3500	Høydebasseng for vann Snurråsen	1 500			1 500									
4	3860	Sentrumsprosjektet	55 000				20 000		13 000	10 000		12 000			
SUM			71 173	4 650	-	1 500	25 150	-	13 000	12 478	-	12 000	1 450	-	945

Hovedoversikt Drift

Driftsbudsjett

	Rammeområder		Regn18	Bud19	Økplan20	Økplan21	Økplan22	Økplan23
1	Administrasjon	Utgift	21 129	26 487	24 002	22 909	22 405	22 205
		Inntekt	-715	-756	-884	-1 634	-2 384	-3 134
2	Oppvekst	Utgift	75 955	71 381	72 108	70 836	70 246	69 731
		Inntekt	-16 390	-10 861	-11 512	-11 112	-10 818	-10 818
3	Helse	Utgift	55 233	51 671	53 021	53 221	52 971	52 971
		Inntekt	-12 215	-9 556	-10 978	-10 978	-9 478	-9 478
4	Samfunn	Utgift	42 837	39 930	41 165	41 065	41 485	41 565
		Inntekt	-16 378	-16 321	-16 583	-16 583	-16 583	-16 583
6	Politikk	Utgift	3 982	5 263	5 263	5 263	5 263	5 263
		Inntekt	-35	0	0	0	0	0
Sum rammeområder		Utgift	199 134	194 732	195 559	193 294	192 370	191 735
		Inntekt	-45 732	-37 494	-39 957	-40 307	-39 263	-40 013
		Netto	153 402	157 238	155 602	152 987	153 107	151 722
8000	Skatter m.v.	Inntekt	-68 047	-68 122	-68 131	-68 718	-69 311	-69 910
8400	Ramme- og statstilskudd	Inntekt	-79 222	-79 843	-79 304	-78 353	-77 735	-76 985
8500	Flyktninger m.v.	Inntekt	-8 572	-5 246	-2 400	-931	0	0
8700	Statlige overføringer	Inntekt	-637	-429	-654	-640	-621	-603
	Inntekter fra rammeområdene	Inntekt	-45 732	-37 494	-39 957	-40 307	-39 263	-40 013
Sum driftsinntekter ekskl. renter			-202 210	-191 134	-190 445	-188 948	-186 931	-187 512
Sum driftsutgifter ekskl. renter			199 134	194 732	195 559	193 294	192 370	191 735
BRUTTO DRIFTSRESULTAT			-3 075	3 598	5 113	4 346	5 439	4 223
	Renteinntekter og utbytte	Inntekt	-2 051	-1 833	-3 224	-3 329	-2 994	-2 963
	Gevinst	Inntekt	0	0	0	0	0	0
	Mottatte avdrag på utlån	Inntekt	-14	0	-30	-30	-30	-30
= Eksterne finansinntekter			-2 065	-1 833	-3 254	-3 359	-3 024	-2 993
	Renteutgifter og omkostninger	Utgift	1 687	2 577	3 135	3 621	4 192	4 583
	Tap	Utgift	0	0	0	0	0	0
	Avdrag på lån	Utgift	5 308	5 593	6 300	5 800	5 900	5 600
	Sosial- og næringslån	Utgift	138	20	150	150	150	150
= Eksterne finansutgifter			7 133	8 190	9 585	9 571	10 242	10 333
186	Motpost avskrivninger	Inntekt	-9 829	-9 505	-9 505	-9 505	-9 505	-9 505
NETTO DRIFTSRESULTAT			-7 836	450	1 940	1 053	3 152	2 059
Interne finanstransaksjoner								
	Bruk av tidl. års regnsk. mindreforbr.	Inntekt	-11 893	0	0	0	0	0
	Bruk av fond	Inntekt	-6 445	-450	-6 560	-22 073	-14 035	-4 119
Sum bruk av avsetninger			-18 338	-450	-6 560	-22 073	-14 035	-4 119
	Overført til investeringsregnskapet	Utgift	0	0	4 620	21 020	10 882	2 060
	Avsatt til fond	Utgift	13 651	0	0	0	0	0
Sum avsetninger			13 651	0	4 620	21 020	10 882	2 060
	Udisponert (overskudd)		-12 524	0	0	0	0	0
	Til inndekning senere år (underskudd)		0	0	0	0	0	0
Resultat etter interne finanstransaksjoner			0	0	0	0	0	0

Økonomisk oversikt etter art – drift

Økonomisk oversikt etter art - drift	Års regnskap 2018	Budsjett vedtatt 2019	Økplan20	Økplan21	Økplan22	Økplan23
1 Rammetilskudd	-79 222	-79 843	-79 304	-78 353	-77 735	-76 985
2 Inntekts- og formuesskatt	-59 881	-60 046	-60 000	-60 600	-61 206	-61 818
3 Eiendomsskatt	-8 155	-8 076	-8 131	-8 118	-8 105	-8 092
4 Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-9 209	-6 511	-3 054	-1 570	-621	-603
6 Overføringer og tilskudd fra andre	-25 085	-15 321	-18 550	-18 900	-19 356	-20 106
7 Brukerbetalinger	-7 407	-7 245	-7 345	-7 345	-5 845	-5 845
8 Salgs- og leieinntekter	-13 265	-14 092	-14 092	-14 092	-14 092	-14 092
9 Sum driftsinntekter	-202 224	-191 134	-190 475	-188 978	-186 961	-187 542
10 Lønnsutgifter	104 876	101 641	0	0	0	0
11 Sosiale utgifter	26 554	28 139	0	0	0	0
12 Kjøp av varer og tjenester	43 105	41 242	0	0	0	0
13 Overføring og tilskudd til andre	14 908	14 225	0	0	0	0
14 Avskrivninger	9 829	9 505	0	0	0	0
15 Sum driftsutgifter	199 272	194 752	195 709	193 444	192 520	191 885
16 Brutto driftsresultat	-2 953	3 618	5 233	4 466	5 559	4 343
17 Renteinntekter	-2 051	-1 833	-3 224	-3 329	-2 994	-2 963
18 Utbytter	0	0	0	0	0	0
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
20 Renteutgifter	1 687	2 577	3 135	3 621	4 192	4 583
21 Avdrag på lån	5 308	5 593	6 300	5 800	5 900	5 600
22 Netto finansutgifter	4 945	6 337	6 212	6 092	7 098	7 220
23 Motpost avskrivninger	-9 829	-9 505	-9 505	-9 505	-9 505	-9 505
24 Netto driftsresultat	-7 837	450	1 940	1 053	3 152	2 059
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
25 Overføring til investering	0	0	4 620	21 020	10 882	2 060
26 Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	994	0	0	0	0	0
27 Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	6 843	-450	-6 560	-22 073	-14 035	-4 119
28 Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
29 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	7 837	-450	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift

Bevilgningsoversikt drift	Års regnskap 2018	Budsjett vedtatt 2019	Økplan20	Økplan21	Økplan22	Økplan23
1 Rammetilskudd	-79 222	-79 843	-79 304	-78 353	-77 735	-76 985
2 Inntekts- og formuesskatt	-59 881	-60 046	-60 000	-60 600	-61 206	-61 818
3 Eiendomsskatt	-8 155	-8 076	-8 131	-8 118	-8 105	-8 092
4 Andre generelle driftsinntekter	-9 209	-6 511	-3 054	-1 570	-621	-603
5 Sum generelle driftsinntekter	-156 467	-154 476	-150 488	-148 641	-147 668	-147 499
6 Sum bevilgninger drift, netto	-143 685	-148 589	-146 217	-143 602	-143 722	-142 337
7 Avskrivninger	9 829	9 505	0	0	0	0
8 Sum netto driftsutgifter	199 272	194 752	195 709	193 444	192 520	191 885
9 Brutto driftsresultat	-2 953	3 618	5 233	4 466	5 559	4 343
10 Renteinntekter	-2 051	-1 833	-3 224	-3 329	-2 994	-2 963
11 Utbytter	0	0	0	0	0	0
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
13 Renteutgifter	1 687	2 577	3 135	3 621	4 192	4 583
14 Avdrag på lån	5 308	5 593	6 300	5 800	5 900	5 600
15 Netto finansutgifter	4 945	6 337	6 212	6 092	7 098	7 220
16 Motpost avskrivninger	-9 829	-9 505	-9 505	-9 505	-9 505	-9 505
17 Netto driftsresultat	-7 837	450	1 940	1 053	3 152	2 059
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
18 Overføring til investering	0	0	4 620	21 020	10 882	2 060
19 Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	994	0	0	0	0	0
20 Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	6 843	-450	-6 560	-22 073	-14 035	-4 119
21 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
22 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	7 837	-450	-1 940	-1 053	-3 152	-2 059
23 Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Samlede prioriterte driftstiltak

Driftstiltak 2020 - 2023			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
11	1202	Oppgradering regnskapssystem Agresso	163							
11	2343	Frivilligsentral 40 % stilling	-265	-265	-265	-265				
15	2423	Endret husleie ved flytting til sentrumsbygg				-100				
15	2811	nav - reduksjon sosialstønad flyktninger	-100	-200	-300	-400				
15	2421	nav - reduksjon i flyktningkonsulent		-265	-265	-265				
15	2750	nav - reduksjon intro.stønad	-1 243	-1 808	-2 212	-2 212				
80	1730	Bruk av premiefond	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000				
80	8001	Eiendomsskatt - øker til 5 promille i 2023						-750	-1 500	-2 250
20	2130	Avvikling VO		-774	-1 024	-1 274		210	504	504
21	2020	Spesialenhet MB	1 000	1 000	1 000	1 000				
21	2150	Avvikling av gratis kjernetid SFO	-175	-175	-175	-175				
21	2150	50 % fagarbeider (inkl sos. avg.)	150	150	150	150				
23	2022	Lisenser skolebøker i forbindelse med fagfornyelsen	210	160	160	160				
23	2022	Avvikling spesialtilbud enkeltelev	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300				
23	2022	Avvikling spesialtilbud enkeltelev	-300	-300	-300	-300				
23	2022	Kombinasjonsklasser videreføring	180	50						
24	2020	Morsmålsassistent spesialelev	190				-190			
24	2020	Avvikling tilretteleggings ressurs 70 %			-190	-455				
24	2332	75 % miljøterapeut redusert - kun ett år	-306	-306	-306	-306				
26	2010	Pedagognorm	300	300	300	300				
26	2010	40 % fagarbeider	128							
26	2010	20 % morsmålsassistern	100	100						
26	2011	Fagarbeider i Opdalen	550	550	550	550	-360	-360	-360	-360
30	2530	Gjestepasienter andre kommuner	-500	-500	-850	-850	-100	-100	1 400	1 400
30	2530	Økte lønnskostnader vikarer og inntekter	250	250	250	250	-100	-100	-100	-100
30	2530	Fagsykepleier	1 000	1 000	1 000	1 000				
31	2410	Psykologtjeneste - lovpålagt	200	200	200	200	-410	-410	-410	-410
31	2410	Styrket legetj.samfunnsmed/tilsynslege	100	100	100	100				
31	2410	Allmennleger i spesialisering	200	200	200	200	-100	-100	-100	-100
31	2410	Ny interkommunal legevakt		200	300	300				
32	2541	Økte lønnskostnader vikarer og inntekter	100	100	100	100	-600	-600	-600	-600

Driftstiltak 2020 - 2023 fortsetter			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
12	1204	Økte kostnader ITG	100	100	100	100				
40	3010	Utarbeidelse av kommuneplan		-100		-100				
41	3320	Finansiering Bypakka	720	720	720	720				
45	2652	Utskifting av 2 kjøkken leiligheter i Mølleåsen			120					
45	3700	Siljan bibliotek- økte satsing på egne aktiviteter	100	100	100	100				
45	3860	Sentrumsbygg			200	500				
45	3860	Maling utvendig Øverbrøstua	-150	-150	-150	-150				
46	2343	Frivilligsentral 40 % stilling	265	265	265	265				
46	2343	Frivilligsentral drift	200	200	200	200				
	Sum		867	-1 398	-2 322	-2 957	-1 860	-2 210	-1 166	-1 916

Netto resultatgrad (netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter ekskl. renter)

	Regn18	Bud19	Økpl20	Økpl21	Økpl22	Økpl23
Netto driftsresultat	3,88 %	-0,24 %	-1,02 %	-0,56 %	-1,69 %	-1,10 %

Dekningsgrad for kommunaltekniske tjenester

	Regn18	Bud19	Økpl20	Økpl21	Økpl22	Økpl23
Vann	100	100	100	100	100	100
Kloakk (avløp)	100	100	100	100	100	100
Renovasjon	100	100	100	100	100	100
Feiing (brann)	100	100	100	100	100	100

Renteutgifter og låneavdrag

	Regn18	Bud19	Økpl20	Økpl21	Økpl22	Økpl23
Netto renteutgifter	- 364	744	- 88	292	1 198	1 620
Netto gjeldsavdrag	5 432	5 613	6 420	5 920	6 020	5 720
Sum renteutgifter og gjeldsavdrag	5 069	6 357	6 332	6 212	7 218	7 340

Arbeidskapital, langsiktig gjeld, lån og fond

	Regn18	Bud19	Økpl20	Økpl21	Økpl22	Økpl23
Arbeidskapital	78 416	86 019	80 209	58 885	45 601	41 482
Langsiktig gjeld (inkl. pensjon)	376 943	379 020	373 920	378 520	382 220	377 376
Lån	119 666	147 839	142 739	147 339	151 039	146 195
Herav sertifikatlån	84 624	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
Fond	66 680	74 283	68 473	47 149	33 865	29 746

Garantiansvar

	Regn18	Bud19	Økpl20	Økpl21	Økpl22	Økpl23
Garanti gitt til Renovasjon i Grenland IKS	499	489	478	468	458	447
Garanti gitt til Renovasjon i Grenland IKS	121	109	97	84	72	60
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, kirke	100	99	98	96	95	94
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, varmeanlegg	195	188	180	173	165	158
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, sprinkleranlegg	1 128	1 058	987	917	846	776
Sum garantiansvar	2 043	1 941	1 840	1 738	1 636	1 534

Avslutning

Økonomiplanen gir prioriteringer i kommende fireårsperiode, og planen er bindende for kommunens økonomiforvaltning iht. kommunelovens § 44. Planen oppfyller de formelle krav til driftsbalanse ved bruk av disposisjonsfond og ubundne investeringsfond. Disposisjonsfond vil ved utgangen av planperioden estimeres til å være 6,55 millioner kroner og ubundne investeringsfond estimeres til å være 14,4 millioner kroner.

1 % av driftsinntektene tilsvarer disposisjonsfond 3,5 % ved periodens slutt. Dette er et nivå noe i underkant av det KS anbefaler at fondet skal ligge på. Disposisjonsfondet bør ligge mellom 5 – 10 % av driftsinntektene for at kommunen skal ha en moderat til god økonomisk handlefrihet.

Estimatene på fondsbruk inkluderer kun planlagte kostnader og det vil etter all erfaring belastes mer på fond gjennom planperioden som ikke er kjent per dags dato. Det er nødvendig å ha midler tilgjengelig på ubundne fond for å kunne håndtere uforutsette utgifter gjennom planperioden.